درسعادتده نسخەسی
۱۰۰ پارەدر

شرائط اشترا
ولایاتدە سنەلکی ۱۵۰ آلتی آیلغی ۸۰ غروش اولوب اوچ آیلغی یوقدر . قیرلەدن مقوا بورو ایلە آلمق ایچون سنوی یکرمی غروش فضلە آلنور .

ثروت فنون

سرمحرر و مدیری :
احمد احسان

شرائط اشترا
درسعادتده سنەلکی ۱۳۰ ، آلتی آیلغی ۷۵ ، اوچ آیلغی ٤٥ غروشدر پوستە ایلە کوندریلورسە ولایات بدلی اخذ اولنور .

پنجشنبە کونلری چیقار . منافع ملك و دولتە خادم مصور عثمانلی غزتەسی

N° : 367
Rédacteur en chef:
Ahmed IHSAN

SERVET-I-FUNOUN
JOURNAL ILLUSTRÉ TURC PARAISSANT LE JEUDI
CONSTANTINOPLE

8me Année
BUREAUX:
78, Grand'rue de la Sublime Porte

عدد : ۳٦۷ پنجشنبه — ۱۲ مارت سنه ۱۳۱٤ سکزنجی سنه — اون بشنجی جلد

آونك شهور

— ۱ —

مارت

جامد نظرلریلە ، صوغوق چهرەسیلە قیش
آیرلق ایستیور ، فقط آیرلیور کبی ؛
اورتر ، آچار ، باقار ینە اورتر سحائبی ...
بر چوق سورر بوحال تردد ، بونازلانش .

قوشلر ، زواللی یاوروجغزلر بوجلوەدن
سرسملنیر ، تحصن ایدرلر صاچاقلرە ؛
هرلحظە بر تحول باردلە منظرە
بر لحظە اوکجە آلدانەرق انکشاف ایدن

ازهارە دهشت آور اولور . شیمدی مبتسم
بر نظرە ، شیمدی کریەلی بر چهرۀ ملال ؛
بر آن فرد ایچندە سویمك وانفعال .

چرکین دکل ، فقط آجی بر یوزکە مرتسم
اك نازلی خطلرندە خشونت علائمی ...
خرچین ، سیکیرلی برقادینك حال دائمی !

توفیق فکرت

MİLLİ KÜTÜPHANE-ANKARA 1946

بو هفته‌کی « استانبول پوسته » من قسم سیاسی‌یه درج اولنمشدر، اورایه مراجعت بیوریله.

حج یولنده

اون بشنجی مکتوب : سویشدن .

بعض شهرلر واردر که نه ابنیهٔ تاریخیه‌سی، نه آثار مشهوره‌سی ، نه‌ده زراعی ، تجاری ، صناعی بر خصوصیتی واردر : سوق وقوعات ایله برقاچ عائله کلمش ، اوراده بر مسکنای موقت تشکیل ایتمش ، صوکره آهسته آهسته عائلات موجوده‌نك مقداری ایله برلکده عدد مساکن آرته‌رق اورته‌یه بر شهر چیقمشدر. ایشته سویش بو نوع بلده‌لردندر. قانالك کشادندن اول بوراسی بر کوچك کوی ، بحر احمرده کزن کمیلرك حقیر بر اسکله‌سی ایدی ؛ صندالجیلقله کچینن ، بالیقله بسیله‌نن برقاچ یوز کشی بوراده خسیس بر نصیبهٔ حیاته قناعت ایدییوردی ؛ کوی ترقی ایده‌میور ، عدد نفوس حس اولنه‌بیله‌جك درجه‌ده دکیشمیوردی . طبیعت بر معوقك اتساع سعادتی ایچون لازم کلن هر واسطه‌یی بورادن دریغ ایتمشدی : بتون اطراف هر امید زراعتی یکنظرده اولدورن بخیل ویابس بر چول ، ایچه‌جك صو یوق ، حرارت جوّیه درجهٔ اعتدالك تحملسوز بر نسبتده فوقنده .. یالکز بوارض مواته براز مشفق کورونن بر دکز وارکه اوده مبذول بالیقلریله آنجق کوی خلقنی ضبطه قادر اوله‌بیلیوردی. بتون افقه شامل بر نظر هیچ بر نقطه‌ده بر تبسم زراعی ، بر ذرهٔ نباتیه کوره‌من ؛ منظره تا اوزاقلرده‌کی اویوز طاغلرله محاط بر قوماقدن ، حزین وسوزان بر بادیهٔ تنهادن عبارت ... بو عالم بی‌حیات ایچنده بر بلده بختیاریٔ ترقی‌یه نائل اوله‌بیلمك ایچون فوق‌العاده بر حادثهٔ ارضیه ، غیر مأمول بر نعمت سماویه ایستر : قانالك عملیات حفریه‌سی بو بدبخت اسکله ایچون عادتا اویله بر فرصت اولدی . بر کون بر دفینهٔ بشریه کبی قریه ایچنده برقاچ یوز مهندس ، اون بیك قدر عمله ، یوزلرجه ارباب اخذ واعطا کورولدی .

بوراده سوزی ساکن اولدیغم « اوتل بل نه‌ر » ك صاحبی اختیار فرانسزه ترك ایدییورم :

— کورملی ایدی : اونه حرکت ، نه‌حیات ، نه‌اخذ واعطا ، نه‌شطارت . نه‌ایام مسعوده ایدی ! کوندوز آتشین قوملر ، آتشین روزکارلر ، وجودی قاووران شعاعات شمسیه آره‌سنده آقشامه قدر یورولانلر غروبدن صوکره چادرلره ، کلبه‌لره طاغیلیورلر ، بوش چولی شوق و شراب نقرانی ایله طولدوریورلردی . هر کس چوق چالیشیور ، چوق اکلنیور ، دائما قازانیور ، لاینقطع صرف ایدییوردی . سویش یرلیلری ایچون بوفعال مسافرلر شن وشاطر بر خزینهٔ قارون ایدی ؛ عمله‌نك جیبی کویلیلرك النه کشاده بر خانم طائی کیسه‌سی اولدی . حظ وسرور ، کسب وکار ، سور ونشاط ایچنده آنجق چولك قوملری اعصار خورده آسایشنی غائب ایدییور ، متصور قاناله یول ویرمك ایچون یالکز قازمه کورك ضرباتیله قوملر بی‌حضور ایدیلیوردی . نیل وادیسی هر اشتهای بطنی‌یی تسکین ایده‌جك بر مبذولیتله بوستانلرینی سویشه نقل ایدییور ، نقد وانشراح کبی هرشیده بر فیضان وبرکت کوریلیوردی . یالکز برا کسیکمز واردی ، هم‌ده بونی پك شدتله حس ایدییوردق : اوت ، بوراده ایچه‌جك صو بوله‌میوردق ؛ دوه یوکاریله نانیلدن کلن صو هم یتشمیور ، هم‌ده بزه اسکی بوردو شرابی فیأتنه کلیوردی . ممالك معتدله‌ده کونده برقاچ کره ورموتله ایصلاتمغه آلیشان بوغازلرمز بو صیجاق چولده صوسزلقدن یانیوردی ؛ هر برمز بتون بر نیلی ایچیویره‌جك بر حمای عطش ایچنده ایدك . عمله هر کونکی قازانجنك قسم اعظمنی صویه صرف ایدییور ، ینه معده‌سنده‌کی حریق احتیاجی سوندوره‌میوردی . اوزمان موسیو دوله‌سپسك دماغنه ایی بر فکر تبادر ایتدی : کوردیککز قانال آچیلدی ، نیل صوبی بورایه قدر کتیرلدی .

فی الحقیقه سویشه قدر دمیر یول بویجه کلن علی التقریب بریچق مترو عرضنده بر قانال حالا نیل صوینی سویشه قدر کتیرییور . بونی کورمشدم ؛ اختیار مخاطبمی تصدیق ایتدم . او ، برایکی نفس پیپوسنی چکدکدن صوکره ینه سوزنده دوام ایتدی :

— آه ، اوصوسزلق دورنده حضرت موسانی نه‌قدر آرامش ، عصای موسی سایه‌سنده ریان اولان قوم اسرائیله نه‌قدر غبطه ایتمشدك : بیلیرسکزکه قوم اسرائیل جبل حورب اوزرنده شدت عطشدن شکایته باشلایجه جناب کلیم عصای اعجازینی یره وورمش ، او نقطه‌ده لذیذ بر منبع بولمشدی ... عملیات حفریه اون سنه‌دن زیاده سوردی ؛ بو مدت ظرفنده سویش قریه‌سی هر کون براز بویودی ؛ اوتللر ، بیره‌خانه‌لر ، غازینولر ، قافه شانتانلر آچیلدی . فرانسه‌ده سودکارینی ترك ایدوب کلن عمله‌نك نقرات تحسرینه تللرك اهتزازاتی ، کوروکارك نفخات مؤثره‌سی ، بتون آلات موسیقیه‌نك آهنك عمومیسی قاریشدی ؛ باللر ترتیب اولونیور .. کنج ، اختیار ، هر کس آز چوق صیچرایوردی . بو ذوق وانبساط ایچنده هیچ کیمسه یورغونلغنی طویمیور ، کونشدن یانیغنك فرقنه وارامیوردی . یوزلرمزك جلدی بیاضدن بابات تره یاغی رنکنه ، دها صوکره سودلو قهوه‌یه دوندکجه روحمز پارلایور . حیاتمز صانکه برّاقلاشیوردی . قارناوال زماننده وندیك نصلسه سویش کیجه‌لری‌ده اویله اولمشدی . عملیات ختام بولدقدن ، رسم کشاد اجرا اولندقدن صوکره بیله بو حیات مستانه دوام ایتدی . واقعا قانالك اجراآت حفریه‌سیله کچینلر چکیلمش ، کیتمشدیلر ؛ فقط بونلره مقابل قانالدن کچن کمیلرك بتون محتویاتی هر کون سویشه دوکولیور ، کیدنلرك براقدقلری بوشلغی طولدوریوردی . اوزمان پورت‌سعید عادتا هیچ موجود دکلدی . قانالك مرکزی سویش ایدی که آرتق بر شهر بویوکلکنی آلمشدی . بو کون پورت‌سعیدی اکلندیرن واپورلر بوراده اکلنمکه مجبور ایدی . کمیجیلر ، یولجیلر کمینك ساعات توقفی سویش عالم شطارتنده کچیررلردی ؛ هر کس کیسه‌سنك ثقلت ووسعتنه کوره برقاچ فرانقدن برقاچ یوز فرانغه قدر بر پاره‌یی بورایه براقمقدن چکینمزدی . صوکره مدهش بر رقیبه کبی پورت‌سعید طوغدی ؛ اندیشه ویره‌جك بر سرعتله بویومکه باشلادی . آرتق کوزل کونلر برر برر بزه وداع ایدییور ، یکی طوغان بختیار شهره تبسم کوستریوردی . بوراده یاواش یاواش موسیقی سکوت ایتدی ، رقص بیتدی ، عشق وبهار شرقیلری ایشیدلمز اولدی ، قافه‌شانتانلر قاپاندی ... بر کلمه ایله اجمال ایده‌یم : سویش وفات ایتدی . بو کون کوردیککز حزین بلده‌ اك ولوله‌لی بر عید سفاهت ایچنده آنجق اون بش سنه قدر یاشامش بر شهرك نعش باردندن باشقه برشی دکلدر . بن بوشهرك طوغدیغنی کورمدم ؛ فقط بتون کنجلکنی ، بتون دور سعادتی ، صوکره بتون اختیارلغنی ، بتون ایام احتضارینی تماشا ایتدم . اوت ، بو اقامت ایتدیککز اوتلك اوتوز سنه‌یی کچن عمری بو متباین منظره‌لر قارشیسنده کچدی ... بر شهر بر انسان قدر بیله یاشایه‌ماسین : پك آجی . پك شایان مرحمت بر طالعسزلك دکلمی ؟

برگو اوتلجی سکوت ایتدی ؛ فقط بو تخطرات کندیسنده پك کوزه چارپه‌جق بر تأثر وتحسر حصوله کتیرمشدی . بن بیسکوی ایله چوقولانه آره‌سنده برشهرك بتون سرکذشتنی قارشیمده‌کی شاهد تصویرپرداز لساندن دیکلدم . بو اختیار آدمك بر مارسلیالی لسانیله فرانسز کلمه‌لرینی ییرته‌رق سویلدیکی شیلر بکا مفید کلمکدن زیاده خوش کلیوردی . کندیسنی دها سویلتمك ایستدم :

— بوراده کزیله‌جك ، کوروله‌جك بر یر یوقمی ؟

— خایر ، مع التأسف هیچ بر شایان تماشا بر کوره‌میورم . بورایه کلن سیاحلردن بری نتیجهٔ مشاهداتی اوله‌رق : « قوم ، ینه قوم ، دائما قوم ... » دیمشدی ؛ هرزمان بو طوغرو سوزی تخطر ایدرم . ها ! باقکز ، اکر مطلقا بر موقع زیارت ایتمك ایسترسه‌کز « بئر موسی » یه کیده‌بیلیرسکز ؛ بیلمم نیچون بعض سیاحلر بورایه پك چوق اهمیت ورییورلر ؟ زیرا بوقویولرك جبل حوربده‌کی منبع لطیف کبی حضرت موسی ایله مناسبتی تاریخ مقدسك روایتیله مصدق دکلدر . بوندن باشقه بوزیارت ایچون صویك اوته طرفنه کچمك لازم کلیر که بوده اك ساکن هواده اوچ درت ساعت مناسبتسز بر بارقه ایچنده بی‌حضور اولمغه متوقفدر . بو کلفتی اختیار ایتدیککزه کوره مشاهده ایده‌جککز شیلرك تاریخی ، جغرافی ، یاخود فلسفی بر ذکری اولسه‌یدی ینه مشتریلرمی بو سیاحته تشویق ایدردم . فقط بر قاچ نحیف وناتوان خرما آغاجی آلتنه کیزلنمش برقاچ آجی صو قویوسندن باشقه بر شی کوره‌میه‌جکسکز ... ها ! صحیح ، خرما آغاجلری آره‌سنده قورولمش موقت میخانه‌لری اونوتدم ؛ « بئر موسی » لقبنه آلدانوب ده اورایه قوشانلرك بتون حکایاتی او میخانه‌لردن شکایاته منحصر قالیور ؛ عنوانندن باشقه بوردو شهری ایله مناسبتی اولمایان برشیشه شرابی ایناتیلمیه‌جق فیأتلره صاتون آلدقلرینی آکلاتمقده بتون سیاحلر متفقدر ... شیمدی ، اکر ایسترسه‌کز ، کیده‌بیلیرسکز .

سویشده یالکز بر کون قاله‌بیله‌جکدم ؛ هیچ باشقه بر محذوری اولماسه یالکز بش آلتی ساعتك لزوم صرفی بنی « بئرموسی » یی زیارتدن منعه کافی ایدی . اوموقع مشهور حقنده اختیار اوتلجیدن آلدیغم معلومات متهکمانه ایله اکتفا ایده‌رك شهر داخلنده بسیط بر جولانه قرار ویردم : اوتل صاحبنك سویش حقنده‌کی حکم حاضرینه کوره بو جولان بسیط بر تشریح نعش ، بر فتح میت ایدی !.. نیشترسز ، یالکز بر تماشای لاقیدانه ایله اجرا ایتدیکم بو تشریح نظری هیچده اوزون سورمدی : چونکه سویش آنجق بر قاچ یوز مترو طولنده بر تك جاده ایله مفتخر بر حزین قصبه‌دن باشقه بر شی دکل . شهری آهسته خطوه ایله بویدن بویه قطع ایتمك ایچون بر چاریك ساعت مع الزیاده کافی . قصبه‌نك احشاب . بویالی — علی الخصوص قویو قیرمزی بویالی — خانه‌لرنده شایان دقت بر معماریٔ هندی تقلیدی وار : هرخانه « وه‌راندا » تعبیر ایتدکلری واسع بالقون ایله دائراً مادار محاط . جاده‌نك ایکی طرفنده وه‌راندالر سراپا برر اورولمش سپت کبی بنالره آصیلی طورییور . غریب بر ظرافتدن خالی اولمایان بوافصای شرق شکل معماریسی بورایه نصل کلمش ، اسکندریه‌یه ، قاهره‌یه نیچون طاغیلمامش ؟ عجبا بوخصوصیت سویشه ، هندستان موارداتِ بحریه‌سنك ایلك اسکله‌سی اولدیغندنمی عارض اولمش ، یوقسه بوده استعداد عرقینك بر اثر ظاهریسیمی ؟ زیرا مصریلرك اصلنی هندستانه ارجاع ایدن مدققلر نادر اولمدیغی کبی هندستانك امتعهٔ مختلفه‌سیله برلکده شکل مخصوص معماریسنك‌ده سویشه داخل اولمسی بونمسی مستبعد دکلدر . بو معمای معماری‌نك حلنی عالملره ترك ایده‌رك اوکلن طعامی ایچون عودت ایتدم . سما بتون بتون بولوطسز ، پك یوکسك . خفیف بر رنك وسعت ایچنده غائب اولمش کبی ایدی ؛ اشعهٔ ضیائیه بر سلسبیل آلاو طرزنده شهر وصحرا اوستنه قائماً ریزان اولیور ، بتون ذرات طبیعتی بر حریق نهان ایله قاووریوردی . اوتلده هر کس صیجاقدن شکایت ایدییوردی ؛ لوندره‌دن کلمش ایکی « میس » بو کونکی حرارتی کانون ثانی آینك شهرت شمالیه‌سیله هیچده متناسب بولمدقلرینی سویلیورلر ، اندام ملاحتلرینی بر نزاکت حریریه ایله خفیفجه کتم ایدن اینجه قورسازلری اللریله طالغه‌لاندیره‌رق کوکسلرینی یلپازه‌لیورلردی ؛ ملایم بر لیلاق رایحه‌سی یمك صالونی آهسته آهسته تعطیر ایتدی ...

اوکلن طعامنی تعقیب ایدن آتشین ساعتلر ممالك حاره‌ده بر معتاد خواب وآرامه مصروفدر : کونش یوکسلدکجه هر کس کیزلنیر ، بر سایهٔ حار ایچنده رخاوت عصبیه‌سنی

دیکلر ... کونشك اشعهٔ مهلکه‌سی هر آرزوی حرکته مانعدر : بواقلیمده اولوم علی الاکثر پارلاق برشعاع شمس اوزرنده کلیر ؛ مهلك محبتلر تلقین ایدن صاریشین قادینلرك نارکیسوسی یرینه — چونکه بواقلیم انجق حسن اسمر یتشدیره بیلیر — کونشك زرین و مغفل نار ضیاسی قائم اولور ؛ اوکلن ساعتلرنده قارشیسنه چیقان بصیرتسزلری شعاعات حراریه بلا الم ندامت قربان قهری ایدر ؛ بی حدود چوللر ، بو چوللر اوستنده برر شآمت مجنحه کبی طولاشان خونخوار قوشلر نه‌فجائی فجیعه‌لرك شاهد کتومی اولمشدر . قیش کونلرنده کندی مملکتمزده صوؤقدن تتره‌دیکمز صره‌ده خط استوا جوارنده طولاشان اجزای انسانیته‌غبطه ایتمیه‌لم : هردورهٔ حیاتك بعض امراض خصوصیه‌سی اولدیغی کبی هرکوشهٔ ارضك کندینه مخصوص پك چوق آفاتی واردر ...

غروبه ایکی ساعت قاله آنجق اوتلدن چیقه بیلدم ، دکز کنارینه‌کادم . بحر احمرك نفحات معتدله‌ی کوندوزك خاطرهٔ حرارتی اوستنه برمروحهٔ تسلیت صاللایوردی . اشتیاق واشتها ایله تنفس ایدییوردم . الفاظه لزومندن زیاده اسناد اهمیت ایدنلر بحر سیاهك صولرینی ایس رنکنده ظن ایتدکاری کبی بحر احمرك سطحنی‌ده قیرمزی تصور ایدرلر ؛ بوتصور بعضاً براعتقاد وجدانی درجهٔ قوتی آلیور ، اوزمان اعتقاد وجدانینك قدرت تلقینیه‌سی برغلط بصری‌یه سبب اوله‌رق — حقیقتده هر دکز کبی ماوی اولان — بحراحمر برلجهٔ خونین کبی کورونیور . باقکز اوروپالی برسیاح نه‌حکایه ایدییور : « یولده برحادثهٔ عجیبه کوردك که زمان قدیمده بودکزه بحر احمر نامی ویرلمسنك سببی شبهه‌سز بویله برعلامت مائیه اولمشدر . کوچك طالغه‌لر اوزرنده آهسته آهسته قایوب کیتدیکمز صره‌ده بلا سبب ظاهری بردنبره صویك رنکی دکیشدی . ماویلك غائب اولدی . بتون امتداد نظرمز دائره‌سنده امواج دم کبی قیرمزی ، متحرك برسطح دریا منکشف اولدی ... بوغریبهٔ سحر آمیز هانکی تأثیر ناکهانی سایه‌سنده ظهور ایتدی ؟ » اکر بوسیاح صافدرونه جواب ویرمك وظیفه‌م اولسه ایدی :

« اسکی بر اعتقاد باطلك تأثیر تلقینیسی سایه‌سنده! » دیردم ... بحر احمرك عنوانندن بشقه هیچ بریرنده خصوصی برقیرمزیلق یوقدر ، اوده هر دکز کبی ماوی ، هر دکز کبی کاه ساکن . کا[ه] متلاطمدر . مع مافیه هیچ بر دکزده کورلمه‌ین بعض خصو[صـ]ـیاتی وارکه بونلری آرامق بو دکزه نیچون بحر احمر دینلوب ده مثلا بحر اخضر یاخود بحر اصفر دینلمدیکنی دوشو[نـ]ـمکدن فائده‌لیدر . فی الحقیقه بو دکزده بر طاقم خرده‌بینی حیوانلر یاشیور ، بوعضویات غیر مرئیه شابلر ، مرجانلر کبی بعض تشکلات معدنیه‌یی انشا ایدییورکه باشقه بر دکزده امثالی یوقدر . شو خصوصیت اوزرینه فنك نظر دقتی مجلوب اولدی ؛ دها ایلك تحقیقاتده آکلاشلدی که بودریای مستثنانك طبقات عمیقه‌سنی تشکیل ایدن صولرده خصوصی برحرارت نسبیه واردر ، او کوچك حیوانلر بوحرارت سایه‌سنده یاشیورلر . طریق تدقیقاتده دائما « نیچون »لر توالی ایدر : اوخرده‌بینی مخلوقانك بوراده نیچون تکثر ایتدکلری آکلاشیلنجه بوحرارتك مستثنی اوله‌رق بودکزده نیچون موجود اولدیغی صورشدیرلمغه باشلاندی . نظریات حلیه بری برینی تعقیب ایتدی ؛ نهایت فرانسه فنون آقادمیاسی اعضاسندن موسیو « ژانسن » بومساله‌یی همان همان مقنع برصورتده حله موفق اولدی : بودکزك طبقات عمیقه‌سنده‌کی حرارتك سببی قعر دریاده هنوز تماميله سونمه‌مش برووالقانك اندفاعات حاره‌سی ایمش ؛ بوبیوك دکز براسکی برکانك واسع دهانه‌سی اوستنده طوریورمش ، بوکشف مهم دکزك بتون غرائب حیاتیه‌سنی توضیحه مدار اولدی :

[روسیه‌نك فرغانه مضافاتندن اندیجانده یکی جامعشریف ومناره‌سی]

La Mosquée «Yéni-Djami» à Andijan, Russie.

روسیه داخلنده آندیجانه متعلق بر قاچ قطعه رسم اولجه نشر ایدلمش ایدی . شهر مذکور معتبرانندن و ثروت فنونمزك قارئین دائمه‌سندن فضیلتلو عبدالرشید عنایةالله افندی طرفندن کوندریلن جامعشریف رسمنی دخی بو کره درج ایدییورز . افندیٔ مومی الیهه بالخاصه تقدیم تشکرات ایلرز .

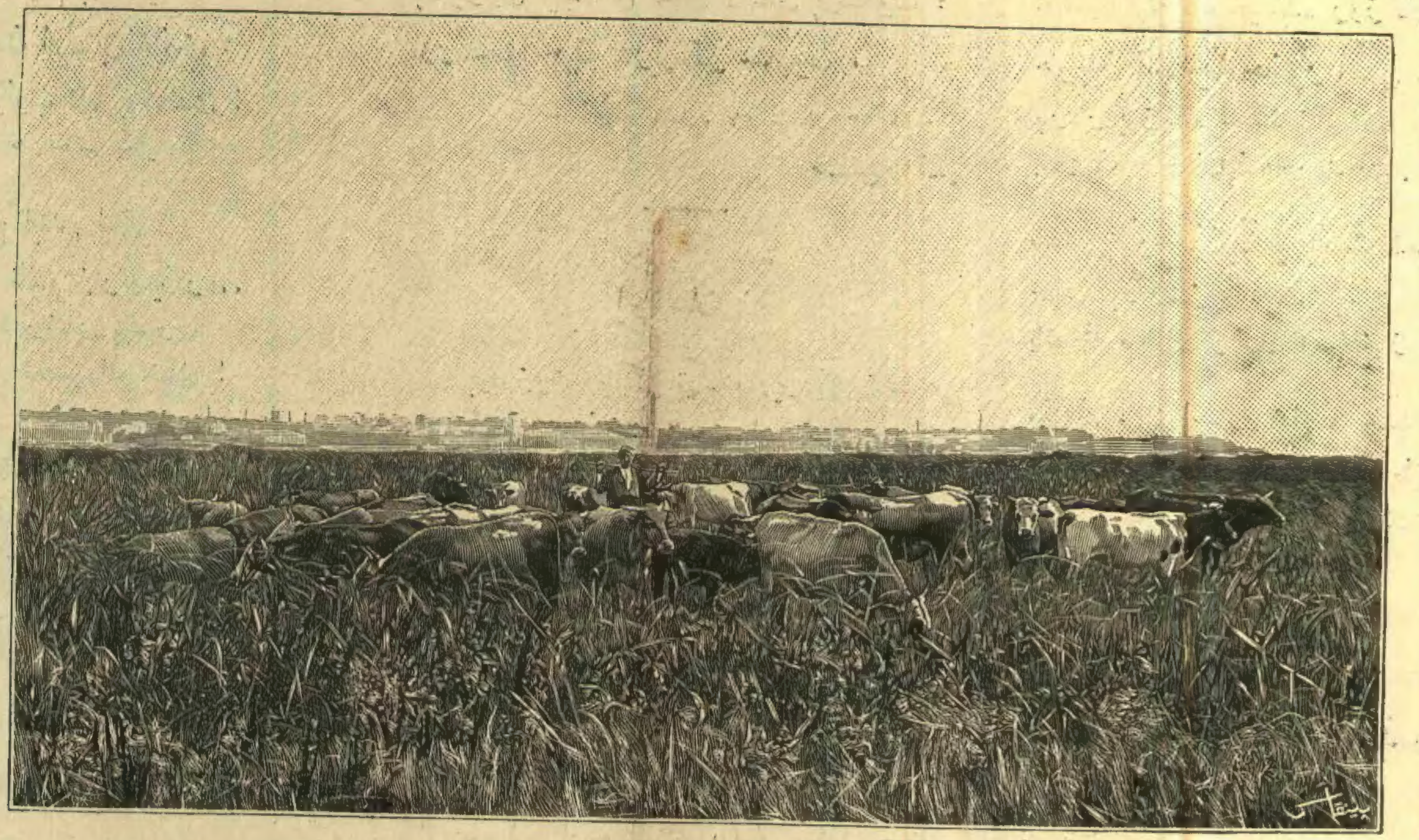

[ئەنستانتانه فوطوغرافیلریمزدن : ایاستافونوسده چوبان]

از آن جمله بحر احمر اطه‌لرینك بر قسمنی تشکیل ایدن جزائر برکانیه‌نك نره‌دن چیقدیغی بیلنه‌میوردی ؛ شیمدی بونلرك برر اندفاع برکانی کومه‌سی اولدیغنده هرکس متفقدر . الك غریبی ولطیفی شوکه بوسایه‌ده بحر احمر لقبنك سبب وضعی‌ده آکلاشیلیر کبی اولدی : زمان قدیمده ، هنوز اندفاعات برکانیه پك شدتلی ایکن عناصر ناریه سطح بحره قدر چیقیور ، برمنظرهٔ آتشین دکزك رنك اصلیسنی اخفا ایدییوردی ؛ بوحالی کورنلر بودکزه بحر احمر عنوانی‌ویردیلر . کشفیات فنیه سایه‌سنده فیلولوژی مراقلیلری‌ده ممنون اولدیلر ...

« اوتل بل ئه‌ر » صاحبنك شکایتده جداً حقی وارمش : تا اقصای شرقدن جاوادن ، یوقوهامادن کلن کمیلر پك بی‌وفایانه بر ادا ایله کچوب کیدییورلر . طیفون فیرطنه‌لرینك تهدیدات مدهشه‌سنه کوکس کرن بومتین سفینه‌لرك قطع ایتدکلری یولی ، اوغرادقلری اسکله‌لری دوشوندم : اوقطعات ارضیه حقنده‌کی معلوماتم اوقدر آز برشی ایدی که جهلم بنی تترتدی ؛ جاوا کلمه‌سی فکرمده آنجق هانری قونسیانسك «باتاویا» عنوانلی برباباغی رومانی ، چاپونیا نامی‌ایسه عجائب رسملی طاباقلر ، کاسه‌لرله لوتینك برقاچ کوزل حکایه‌سنی اخطار ایتدی . کندی کندیمه دیدم‌که : « بزم بویوك قبا-حتلرمزدن بریسی رومان مطالعه‌سیله تربیهٔ فکریه‌یه چالشمق دکلیدر ؟ ... » چاپونیا حقنده « فریزانته‌م » حکایه‌سندن آلدیغمز معلومات ایله اکتفا ایدییورز ، میقادو حضرتلرینك مملکتنده بعض ارککلرك آدی « کوکرجین » بعض قادینلرك اسمی « کلبك » اولدیغنی اوکرنمك بزه یتشیر صانیورز . سوزن تجسس بیله بزه : « جدی اثرلردن بواقصای شرق خلقنك . خصوصی برطرز مدنیت کوسترن بوعرق اصفرك روحنی تماشا ایدیکز ... » دیمیور . یوق ، بنی اکر ایسترسه‌کز رومانلره حرمتسزلکله اتهام ایدیکز ، برتهالك معرفتجویانه‌ایله رومانلره قوشدیغم زمانلره آجیورم ...

جناب شهاب‌الدین

شعر

دیردم ، دییوردم :

دیردم : بوشب یلدا الویردی ، نهار اولسه ؛
مفتور شتا . هرکون دیردم‌که بهار اولسه !

دیردم : مثلا برطاغ ، پیشنده بونك انکین ؛
پیرامن رنکینی دریایه کنار اولسه .

دیردم : قوروّلق ، مرعا .. قوشلر ، قوزولرپویان ؛
صیرتنده طاغك تنها ، بر کهنه چنار اولسه .

دیردم : بودرخت اولسه ناظر بوتون آفاقه ،
آلتنده بولونسه‌م بن اوستنده هزار اولسه .

دیردم : قوروّلقلرده کورسه‌م نیچه آهولر ،
کوردکجه بنی اورکوب مجبور فرار اولسه .

دیردم : مثلا مهتاب ، آفاق بوتون روشن ؛
طاغلر ، دره‌لر ایصسز ، مقبر ینه تار اولسه .

دیردم‌که بوتون یرلر ، دیردم‌که بوتون کوکلر
هپ رایحه‌دار اولسه ، هپ شعشعه‌بار اولسه .

دیردم‌که بوشیلرله مسعود اوله‌مام ، آنجق
طالع بکا یار اولسه ، نزدمده نکار اولسه !

اولمش دییورم بالفرض ، حیفا که موقتدر ؛
بر عالمه کیتسه‌م‌که ذوقنده قرار اولسه .

— ٣ مارت ، ١٣١٤ —

اسماعیل صفا

نخبهٔ مامضی

شوساکن وضع وحالمده اینان که
دونر بر صرصر بحران خلیا ؛
قیامتلر قوپار بینمده کویا ،
جهنملر یانار قلبمده صانکه .

اولور بحرانك انجامی تحیر ،
واریر افکاریمز حیرتله اوجه :
کایر تاراج اولور ساحلده موجه ،
ائیدر حیرتله اندیشه‌م تغیر .

اوتوز ییللق حیاتم برحکایه ..
وجودم اوندن اول بی‌نشاندی ؛
نه‌حسلرله طولوب قلبم بوشاندی !
تحول قیلدی هر حسم بکایه .

تفکرله صباح ایتدم لیالی ،
قاراکلقلرده قالدم زار وبیزار ..
طولاشدم عالم رؤیایی بیدار ،
اشم بر حسن معصومك خیالی !

کوروبمزکن بوکون ماضی دوماندن ،
کوزم بر برق دورادور سچدی ؛
اوتوز ییللق حیاتم کلدی کچدی ..
کلن بی‌فرقدر کچمش زماندن !

— ۷ مارت ، ۱۳۰٤ —

اسماعیل صفا

بر عائله خاطره‌سی

غبرا غریق صمت وسکون ؛ رفرف سحاب
سنجاب توده توده‌یه کومش مناظری ؛
اشجار تن‌برهنه‌یی صارصان ریاح سرد
محکوم صدمهٔ سقم ایتمش عناصری ؛

بارد اوغولتیلرله ریاح روان خراش
بازیچهٔ صلابت ایدرکن مساکنی ،
برهجمهٔ عنیف قوپوب رأس کوهدن
دوچار چارموجه قیلار یم ساکنی ؛

بر زورق نحیف آچوب بادبان ، یازیق ،
اوچمقده تا اوزاقده : سمنبال بر حمام ؛
بعضاً اوچار ، اوچارده چیقار صدرلجه‌یه ،
بعضاً باتار کورنمز اولور زیر التطام ؛

صیق صیق سماعی جرح ایدن آوازهٔ غراب
منضم اولورده کریهٔ یأس طبیعته ،
اورتر فضایی بر عصبی رنك انفعال ؛
ثقلت چوکر مزاج الم زای فطرته .

بر بویله شام تیره‌ده ، یالکز چیقوب کویه
کزدم ؛ کذرکهی قورومش بر کوچوك دره
راست کلدی ؛ آتلانجه اونی برسوقاق دونوب
پانجورلری یشیل بر ئه‌وك ، زیر مشجره ،

آلچاق ، بیاض جدارینی کوردم ؛ بو ئه‌و بنم
بر بیلدیکم نشیمن ایدی ؛ خاطرات صیف
بر بر اویاندی ، چیقدی بتون پیش نظره‌مه :
«ایشته، بو ئه‌وده کچدی اویاز. صدهزار حیف!...»

سوق تخطرات الیمه‌مله یاقلاشوب
پارماقلغك دیبندن ال آتدم‌ده بر چیچك
آلدم ؛ بونی کورونجه اوزاقدن ، پر انتقام ،
صولتله کلدی اوستمه هیبتلی بر کوپك .

پانجورلری اینیکدی ئه‌وك ، حالی پرسکوت ؛
اورتمشدی جبههٔ درینی تار عنکبوت .

— حیدر پاشا ، ۲۷ شباط ۱۳۱۳ —

حسین دانش

ابر ملال

بواوزون ویالکز قیشك ویردیکی نامتناهی ملالك ایچنده نهایتسز برچولده مفتور وتشنه قالمش برسیاح آواره کبی‌یم . بونی خراب ایدن ملال اولماسه‌یدی نامتناهیدلکك نه اولدیغنی بن اکلایه‌مازدم : جنتی‌مسعودانه ترجیح ایتدیره‌جك قدر حیاتمی ضبط وقهر ایدن برملال ، المدرجه‌سنه چیقمیوب ساده ، رنکسز قالان بر اولو ملالی ، هیچ بر رعشهٔ حیاتی طاتامغه محکوم میتك ملال انتظاری ...

صوکره اره‌صره ، بویوك دکزلر کاه یوکسه‌لرك یوکسه‌لرك ساحللری دالغه‌لرینك التنه آلدینی ، سیسلر اینه‌رك اینه‌رك هرطرفی بلع ایتدیکی کبی بو ملال‌ده اره‌صره طاشوب جوشه‌رق تحمل بشرك فوقنده صبر شکن ، ماحیٔ آرام بر مجموع تشکیل ایدییور ؛ اوزمان بو نهایتسز چولك ، بو حیاتك ایچنده ، مفتور وتشته ، هیچ بر بشرك حس ایتمدیکی یأسله زبون قالیورم ...

فقط روحمده ینه بر امید پرخلجاندر ، الك مذبوح عطش سیاحلرك روح زبونی آتشین هیجانلرله تتره‌تن امید کبی ، مطلق بر واحه‌یه مواصلت امیدی کبی قوتلی برامید پرخلجاندر ؛ بو نهایتسز صحرای ملالده برواحه ، بر واحهٔ غرام ووصلت واردر دییه چیرپینان بر امیدکه بنی اساسسز اساسسز کاه پر شوق وسرمست، کاه‌ملول ومغبر براقیر ...

ایستیورم که بوامید مسعود اولماسین‌ده صوکره بونك‌ده سعادتنه متحسر قالمیه‌یم : زیرا روحمده اوقدر وسعت ارزو واشتیاق وارکه اونی هیچ بر سعادت اقناع ایده‌مز ؛ بشریتك بتون عشقی ، سعادتی اونك ایچون کافی کلمز ؛ صانکه روحم نامتناهی روحلردن مرکبدرکه بتون چوللرك بتون واحه‌لری عطشلرینی تسکین وبتون قادینلر اشتیاقلرینی مسعود ایده‌مز ، اویله روحلر ...

— شباط ۱۳۱۳ —

محمد رؤف

لوحهٔ شعرم

آغوش انفعالنه یاتمش کوروب سنی ،
دلردهٔ فتور ، لیال محبتك ،
تقریره یلتنیر متحسر مألنی
کرپکلرکده تتره‌ین انظار محنتك .

اولدقجه لیله کاه امیدنده روزکار
خرچین قنادلریله حضور افکن منام ،
پارلار یوزکده خندهٔ اکراه و انکسار ؛
بر برق شب فروز ستمدر او ابتسام !

شاعر بولوحه‌دن آلیر آهنك شعرینی ،
حمای جانکداز تألله فکرینی
یاقدقجه متصل قوپارر نوحهٔ نیاز ...

متروك ، بی حیات امل ، خسته روح ناز ..
آغلار طورر اوهرکوشه‌سنده طبیعتك ؛
هرلحنی شعردر او بکای مرارتك !

احمد کمال

ایکنجی تصادف

بوکون اوچهره‌ده بوش برنظرله دیکلندم ،
دیدیشمه‌دن کلیوردم غم حیاتمله .
دیدم که صوکره : شو مزعج تأثراتمله
اوکنده آغلاییورسه‌م ... واولمسه‌م نادم !

او صانکه فکرمی بیلمش‌ده احتراز ایدییور
کبیدی ؛ کوزلری یرلرده ، باقمه‌دن کچدی .
کونش افقده بوخاك سفیله بر ابدی
وداع ایدر کبی رقتله اهتزاز ایدییور ،

سما بولوطلانیور کن اونك جوارمدن
کذاری بویله صوغوق بر یابانجی طوریله
بتون قرارمی کافی کوروندی تعدیله ...

دیدم که ایشته حقیقت بو ، هپ قصوری یالان:
دکل غرام هوسپرورانه معتادم ،
او دیده‌لرده فقط بر نکاه عشق آرادم !

— ۲۵ شباط ، ۱۳۱۳ —

توفیق فکرت

مصاحبهٔ ادبیه

— ۳۷ —

ایکی سوز داها

ثروت فنونك ۳٦٤ نومرولی نسخه‌سنده «ایکی سوز» عنوانلی بر مصاحبهٔ ادبیه وار. بوایکی سوز آلتنده ادبیاتمزك برتاریخچهٔ تکاملی بازیله‌رق «سوزك احوال وجدانیه‌یی تحویلده‌کی تأثیر بلیغی» مؤثرلریله ، دقایقیله تعیین وایضاح اولنمش . بر قوم ادبیاتنك

نقاط تحولنی کوسترمك او قومك سیمای معنویسنی الك اینجه خطوط واشکالیله ترسیم ایلمکدر . محرر مصاحبه حقیقتی — اوستنه چکیلن ردای مظلم آلتنده‌ده — کورمش ، طانیمش ، حتی سومش ، عاشق‌اولمش ؛ بزه صمیمی برلسانله آکلادییور .

شعر انسانك غدا کبی ، هوا کبی قطعی بر احتیاجیدر . بو احتیاج دائما بر زمین استیفا آرارکه اوده کوزللکدر . کائنات سراپا کوزلدر . هرکسجه کوزل‌بیلنن شیلر برطرفه طورسون .. بر یانغین ، بر انهدام ، برجنازه ، برجریحه‌ده برشعره، هم‌ده‌مؤثر، مخلد برشعره موضوع اوله بیله‌جك بیك درلو کوزللکلر واردر .

دقت‌اولنه‌اولنه شوحقیقت اکلاشلدی‌که کوزللك — دائره‌سی کچولدکجه قدرت وجاذبیتی آرتیورمش کبی — بیوك شیلردن زیاده کچوك مخلوقاتده تجلی ایدییور .

اشیاده‌کی اطراد کلال آوردر . انسان سوه‌جکی شیده برتنوع ، برتجدد ، طبیعی اولمقله برابر برفوق‌العاده‌لك آرار . طبیعتك منظرهٔ خارجیه‌سی اونك هوسات بدایع‌پرستانه‌سنی تسکین ایده‌مز . طاغنق برحالده بولنان کوزللکلری بریره ، برنقطه‌یه‌طوپلار . اونلری ایسته‌دیکی شکلده تجلی ایتدیرر . بتون محاسن طبیعیه اونك النده خام اشیا کبیدر . ایسته‌دیکی کبی قوللانیر . ایسته‌دیکی شکل بدیعه قوو.نهایت اویله منظره‌لر ارائه‌ایدرکه طبیعتك فوقنده اولمامقله برابر مثلنه هیچ بریرده تصادف اولنمق احتمالی یوقدر .

ایشته خیالی کوزللك بودر . بعضاً بومحاسن خیالیه اوقدر تعالی ، اوقدر کسب رقت ایدرکه طانیلماز ، اکلاشلماز ؛ فقط دائما جاذب ، هرزمان مؤثر ، الی‌الابد کوزلدر !

آه ! بن ایسترمکه اشیای مرئیه‌نك اوته‌سنده‌کی برشیئی کورمکسزین، طانیمقسزین سوه‌یم ! اوشیئك کوزللکیله بنلکم آره‌سنده اویله برمناسبت مستوره موجود اولسونکه بتون حواس ظاهره‌م اوکا بیکانه قالسین !

بکااویله‌کلیورکه بتون‌قلملر ، فیرچه‌لر ، تللر ، یالکز بوخفی کوزللکی تصویره خادم اولورکن برفرق، برتمایز، برتأثیر کوسترر : ادبیات آنجق بوحس خفی حضورنده کتابت عادیه‌دن آیریلیر ؛ برقلبك الك درین نشانهٔ انفعالی ویا الك‌معصوم برشوقك آثارینی برنظرده ، برچهره‌ده کوسترمك قدرت مبدعانه‌سی بررسامك فیرچه‌سنه بورادەافاضه اولنور ؛ برکمانك تللری انجق بومقامده برحیاتك انین اضطرابی کیزلر !..

***

اوت ، بزده ادبیات دکشدی .. پك چوق دکشدی . دها دکیشه‌جك .. پك چوق دکیشه‌جك . مادام‌که دنیا دونیور ؛ مادام‌که ایام ومواسم لاینقطع دکیشیور ؛ مادام‌که بو کائنات حیات ایچنده هرشی «طریق تکامل» دینلن بیتمزتوکنمز بردائره داخلنده — فقط هر آدیمده یوکسه‌لرك ، بیویه‌رك ، تبدیل شکل وصورت ، توسیع محیط ایلیه‌رك — بلا توقف دور ایدییور ؛ ادبیات‌ده هر شی کبی وهر شیله برابر دکیشه‌جك .

ادبیاتك جدیدی ، عتیقی ، غربیسی ، شرقیسی حقیقتده بردر ؛ بر اصلدن ، بر منشئدن ، برمؤثردن کلیور . طبیعت محیطه یالکز اشکالنی دکشدیردی. احتوا ایتدکاری شرائط حیاتیه‌یه کوره اقلیملر حیوانات ونباتاتی نصل دکشدیرییورلرسه ادبیاته‌ده اویله بر انقلاب ویرییورلر . بر اسکیمولی ایله بر سودانلینك افکار واحتساساتنده‌کی فرق بوندندر . یوقسه اساساً هر ایکیسی‌ده انسان‌اولدیغیچون هرایکیسنك‌ده لسان‌حس واملی بردر . هرایکیسی‌ده بر طبیعته قارشی ارائهٔ تأثیر ایدییور . شوقدرکه بریسنك کرسیٔ استغراقی بوزدن طاغلر ، دیکرینك موقع تفکری قومدن صحرالردر . هربری کندی مشهوداتیله متحسس اولیور ومحسوساتنی افاده ایدییور .

بزم بوکونکی ادبیاتمزده یالکز عربك، عجمك ، فرانسزك تأثیراتنی آرامقله اکتفا ایتمیکز . بونلر یکی شیلردر . دها ایلری‌یه کیدیکز . لاتین ، یونان ، مصر ، بابل ، هند ادبیاتنك ایزلرینی بولورسکز . بونلر‌ده تمام اولماز . دونکی، بوکونکی، یارینکی، ادبیاتمزده ازمنهٔ قبل‌التاریخیه‌نك یادکارلری بیله موجوددر . بن امینم‌که اعصار بی‌نهایه‌نك تراکم کثیفی آرقه‌سندن .. ایلك پناه بشر اولان بر مغاره‌نك قراکلق ، راطب بر کوشه‌سندن کلن برهجالی برسوزك عکسی بوکون یازلمش برمنظومه‌ده کیزلیدر وایلك انسانلرك حیوانات وحشیه‌یه قارشی قوپاردیغی چیغلقله بوکونکی انسانلرك الك اهتزازلی انین انفعالی آره‌سنده‌کی رابطه اصلا منقطع اولمامشدر .

اثرلرده مؤثرك شخصیتیله برابر — تمییز معذور کورولسون — زمانك شخصیتی ، مکانك شخصیتی وار . مثلا ادبیات طمطراقلی کلمه‌لردن عبارت ظن اولندیغی برزمانده ، ولوله‌لره توجه ایدیلن بر مکانده آلقشلرله تهییج ، دها طوغروسی اضلال ایدلمش بر شاعر هرشی ایچنده کندینی کوسترمك . هرصریر خامه‌سنه برنعرهٔ خودنمایی تردیف ایتمك ایسترکن — ینه مثلا — بر «فیرطنه» یازار . طالغه‌لرك قیالره چارپارکن چیقاردیغی صدالر قدر کورلتیلی،ولوله‌لی‌سوزلرسویلر.منظومه‌سنك یوم انتشارنده — له‌مبزه رابل مؤلفنك «قبا بابالق» دیه توصیف ایلدیکی — عوام طرفندن کوستریله‌جك آلقشلردن باشقه برشی دوشونمز . منظومه اوقونورکن والهانه آچیله‌جق آغزلردن باشقه کوزینك اوکنه برشی کلمز . یازار ، یازار ، حسابسز بیتلر یازار . یوزلجکیله ، طالغیجلغیله افتخاره‌قدر وارر . بوسوزلره «سرخس»ك خاطراتی بیله قهقهه زن استخفاف اولور .

حالبوکه بریده حقیقةً حساس اولان برشاعر اوفیرطنه قارشیسنده اعصابی‌لرزیدهٔ بحران اولورکن اوزاقلرده انظاریله‌هردقیقه‌ده مصادمه‌لر ایدن افقلرك اوته سنده . . دکزلرك ، کوکلرك اورته سنده بربالقجی کورورکه طالغه‌لرك سینهٔ مهالکنده تحریٔ حیات ایدرکن مسکننبدن ، ربع مسکوندن اوزاقلاشمش ؛ کندینی بردن‌بره کوکلرك ،

ادراك ایتمكده بر تسلیدر : قیشدن آرتق قورتلدیغمزی اكلارز . جره‌لر ، بو اوچ قاردشلر بری برینی تعقیب ایدر . هوایه ، صویه ، طوپراغه دوشر . دوشن نه‌در ؟ طوغروسنی ایستره‌كز ایلك بهار امیدی قلبلره دوشر . بلكه جره‌لك ، یعنی بر آتشپاره‌نك هوایه ، صویه ، زمینه‌دوشمه‌سنی تخیل ایدنلر ، تقویم ستونلرینه كچیرنلر شباطك ، مارتك قیش كونلریله یاز كونلرینك بری بریله چارپشمسندن ، كاه برینك ، كاه دیكرینك غالب ویا مغلوب اولمسندن ظهوره كلن تبدلات هوادن خلقی اوركوتمه‌مك ، « قورقمایك ، بهار یاقلاشدی ، یاز كلیور ؛ غلبه ایده‌جك كوزل كونلردر ! » تسلیسنی ویرمكدر .

بهارك الك كوزل مباشرلری قوشلردر. بو هوایی مخلوقلرك طرز معیشتی شایان دقتدر . قوهٔ فاطره‌نك انلره بخش ایتدیكی برجفت قناد سایه‌سنده الك كبارلر كبی یاشیورلر ، تبدیل هوانك بتون قواعدینه رعایت ایدیورلر ، بتون ذوق وصفاسندن نشئه‌مند اولیورلر .

بونلرك هجرتی نه‌قدر حزین ایسه عودتی‌ده اوقدر طاتلیدر . مثلا قیرلانغجلره دقت اولنسون : قیش یاقلاشنجه ، صغوقلر یوز كوسترنجه برایكی كون صانكه‌بری برلریله خبرلشیرلر ، كومه كومه طوپلانیرلر ، دورلر یاپارلر . بر صباح قالقارز ، برایی كون دوستلرینك هپ بردن بزی ، صوغویان اقلیمزی ترك ایده‌رك ممالك حاره‌یه هجرت ایتدكلرینی كوریرز . بونلرك هجرتی نه‌قدر حزین ایسه برایلك بهار صباحی بردن‌بره كلدكلرینی ، جیولدایه‌رق ، زمینه قناد سوره‌رك اوچوشدقلرینی كورمكده اوقدر طاتلیدر .

قوشلرك هجرتی اوته‌دن‌بری تاریخ طبیعی علماسنك مراقنی موجب اولمش وبو خصوصده برچوق تدقیقات اجرا ایدیله‌رك سوق طبیعی ایله بو حیوانجقلرك هرسنه همان عین ایامده هجرت ، ینه عین وقتده عودت ایتدكلری وحتی برسنه اول یووا یاپدقلری كوشه‌لری ، طاملری ، اوجاقلری بولوب ینه بورایه صیغندقلری ، بوراده یاورو چیقاردقلری حیرتله كورلمشدر وكوریلیور .

***

قوشلرك هجرت وعودتده فوق‌العاده بر دقتله تعیین جهت ایده‌بیلملری كوبك وكدی كبی حیواناتده‌ده بو تعیین جهت حسنك شایان حیرت برصورتده كورلمسی كیفیتی بویقینلرده تاریخ طبیعی علماسندن بر طاقمنی اشغال ایتمكه باشلامشدر .

مثلا نوروج ممالكنك برساحلنی یازین صیفیه اتخاذ ایدن قوشلر قیشین نیل نهری ساحلنه قدر چكلیورلر . بوایكی سیاحتی اصلا یوللرینی شاشیرمه‌دن ، سرعت فوق‌العاده‌لرینی غائب ایتمه‌دن هرسنه اجرا ایدیورلر . بلكه نوروجده برسنه اول یمورطلادقلری قیالرك قوووغنی بولدقلری كبی نیل كنارنده كندیلرینه قیشلاق اولان سازلغی‌ده ینه بر دقت مخصوصه ایله كشف ایدیور ، اورایه صیغنیورلر . بویله برذكانك ، بودرجه قوتلی بر حافظه‌نك بوحیوانجقلرده بولنمسنی فرض ایتمكدن ایسه بونلرده حواس خمسه علاوةً برالتنجی قوت تصور ایدیورلركه بوده تعیین جهت حسیدر .

برقاچ آیدنبری اوروپا رسائل فنیه‌سی بو بحثی مناقشه ایله ، بو آلتنجی حسك موجود اولوب اولمدیغنی تدقیق ایله زیاده‌جه اوغراشمغه باشلادی ؛ ویالكز قوشلری دكل كدیلری ، كوپكلری‌ده نظر اعتباره آلدی . بر كوپك صاحبی طرفندن برینه هدیه ایدیلیور ، یاخود صاتیلیور ، اصل یوردندن ایكی كونلك مسافه‌ده بر یره نقل اولنیور ؛ هم‌ده شمندوفرله ... نصلسه حیوان بركون بو یكی اودن قاچیور ، طاغلردن تپه‌لردن آشیور ، كلیور ، ینه اسكی صاحبنی بولیور . بوحال بالدفعات كدیلرده‌ده كورلمشدر . ادرنه قپوسندن اقسرایه قدر كتیریلن بر كدینك قاچوب طامدن طامه ، سوقاقدن سوقاغه كچه‌رك ، آتلایه‌رق اسكی اوینی بولدیغی آزمی ایشیدلمشدر ؟

حیواناتده حقیقةً تعیین جهت ایچون

بر حس بولنوب بولنمدیغنی تجربه ایچون شمدی بریول دوشونمشلردر . بوده حیوانی منوّم برماده ایله درنجه اویقویه دالدیردقدن وخارجله مناسبتنی بویله‌جه قطع ایتدكدن صكره بریره نقل ایتمكدر . باقه‌لم ، بوتجربه نه نتیجه كوستره‌جك ؟

***

قوشلرك تعیین جهت ایده بیلمكده‌كی قدرتلری نه‌قدرشایان دقت ایسه‌سرعتلری‌ده اوقدر شایان حیرتدر :

« هیلغولاند » آطه‌سنده اخیراً بر آلمان قوشلرك سرعتنه دائر بعض تدقیقات اجرا ایدوب نتایجنی مونیخ انجمن فوننه بیلدیرمشدر .

انكلتره ساحلنه كیدن جسیم برقارغه سوروسی آلافرانغه ساعت سكزه طوغری بو آطه ساحلنده كورونمش ، بعدالظهر ساعت ایكیده آرقه‌سی آلنمش ؛ ینه بوسورو ساعت اون‌برده انكلتره ساحلنه وارمش ، ساعت بشده بوراده تكمیل سورو طوپلانمش. هلیغولاند ایله انكلتره ساحلی آره‌سی سكسان میلدر . بومسافه‌یی اوچ ساعتده آلمشلر دیمك.بوحسابه‌كوره برثانیه‌ده‌اللی‌بش مترو مسافه قطع ایتمشلردر . پوسته‌جیلق ایدن كوكرجینلر ثانیه‌ده اللی مترو یول آلیرلر .

كاشانهٔ صیفیلری فنلاندیا ، اقامتكاه شتایلری نیل‌ساحلی اولان وقیزیل قوریوق تسمیه اولنان قوشلر اوقدرسرعتله اوچارلركه بحر سفیدی ، یونانستانی ، روم ایلی‌یی ، اوستریا والمانیایی كچه‌رك نیل ساحلندن فلاندیایه طقوز ساعتده واریرلر . آره‌ده‌كی مسافه اوچ بیك كیلو متر‌ودر . بو حسابجه ثانیه‌ده طقسان‌ایكی مترو برسرعتله كیدیورلر دیمكدر . بوسرعت شایان حیرتدر .

***

قوشلرك طیرانی ، سرعتی ، هجرتی تدقیق ایله اشتغال ایدنلر احتمال‌كه بعض سرائر طبیعت كشف ایده‌بیلیرلر . بشقه‌بر طاقم ارباب تدقیق طوغریدن طوغری‌یه بشریتی مستفید‌ایده‌جك تجربه‌لرده بولنمغی، انسانیته‌خدمت ایتمكی‌دها مناسب كوریور ... بزم اویونجاق نوعندن عد ایتدیكمز ، اوروپالیلرك مؤسسات‌ولوازم‌مدنیه‌صره‌سنده كوردكاری تلفون، فونوغراف، میقروفون كبی بعض ایجادلر واركه ارباب دقت بونلرك صلاح حال بشره ، تداویٔ امراض وعلله مدار اوله‌جقلرینی‌ده دوشونمشلر ، بویولده تجربه‌لره كیرشمشلردر .

فونوغراف آرتق بزم‌ده بزم موانستمزه كیردی . حكمت معلملرندن بری صدایی ، موسیقی‌یی ، هردرلو نغماتی ، ترنماتی ضبط ایده‌رك ایستدیكمز زمان بزه دیكله‌تن بو آلته میقروفون دنیلن واك خفیف‌صدایی، مثلاقاره كیجه‌ده قاره‌طاش اوزرنده یوروین قاره قرنجه‌نك ایاق سسنی ایشیتدیرن دیكر بر اختراع مدنی‌یی برلشدیره‌رك بر آلت یاپمش؛اسمنه‌ده « میقروفونوغراف »دیمش. بو آلتله انادن طوغمه صاغیرلری تداوی ایتمك غیرتنه دوشمش . ایلك تجربه‌لر موفقیت امیدی حاصل ایتمش ... بوتجربه‌یه دائر برقاچ كلمه سویلمك مناسبدر .

شوراسی معلوم‌كه بتون افعال وحركات بشریه‌نك ناظمی دماغدر . قولمزی قیملداتمق ایسترز؛ فقط قولده او قیملدایه بیلمك قدرتی‌مفقوددر.ابتدا دماغمزك برحجیره‌سنده بوحركته‌قرار ویرملی؛ مضبطه‌سی، لایحه‌سی یاپیله‌رق دیكر حجیره‌یه حواله‌اولنملی؛ بوراده یالكز قولك حركتنه مؤكل اولان ماصه ، یعنی نقطه هانكیسی ایسه لایحه‌یی اوقبول ایتملی ، بورادن قولی قمیلداته‌جق اعصابه برخبر تلغرافی‌ویرملی‌كه‌قولمزده قیملدانسون. بو معاملات دماغیه برآنده اولور . بدن صاغلام ، افعال دماغیه منتظم اولدقجه تأخیر وتأجیل معاملات قابل دكلدر .

آنادن طوغمه صاغیر ودیلسز بر چوجق ؛ قولاغی اصوات خارجیه‌یی اخذ ایتمك ، دماغه ایصال ایلمك قدرتندن محروم ؛ دماغده ایشتمكه مخصوص حجیرات بوسببله نشوونمادن ، تكملدن قالمش . بو حجیراتك تنبهنه ، تیقظنه امكان بولمق ، بو حجیرات جانلاندقدن صكره اعصاب سمعی‌ده حركته كتیرمك، صاغیره سس‌ایشتدیرمك، یعنی زواللی‌یی بومعلولیتدن قورتارمق قابل اوله‌مازمی ؟ ایشته « میقروفونوغراف » بوخدمتله توظیف ایدلمش ... برقاچ تجربه اجرا اولنمش . صاغیر ودیلسز چوجقلرك بو آلتله تنبیه دماغیسنه چالشلمش . بوتجربه‌لردن صكره آنادن طوغمه صاغیر ودیلسز اولان چوجقلرك چهره‌سنده خفیف‌خفیف تبسملر كورلمش واشیای خارجیه‌نك یالكز بر صمت وسكون مطلق ایچنده شكل وهیولاسنی كورن بو بیچاره‌لر صانكه عالم حیاتك ولوله‌سنی ، غلغله‌سنی ایشیدیورمش كبی اللریله ایاقلریله بعض حركتلر اجرا ایتمكه،حاصلی‌تام‌الحواس اولانلر كبی‌كورونمكه باشلامشلر ... میقروفونوغراف موجدی شمدیلك بونی برنشانهٔ موفقیت اولمق اوزره تلقی ایدییور .

م . صادق

برعثمانلی ضابطنك

آفریقا صحرای كبیرنده سیاحتی

وَ

شیخ سنوسی ایله ملاقاتی

[۳۵۴ نومرولو نسخه‌دن‌بری مابعد]

سنوسیلرك الك بیوك مركز طریقتلری جغبوب زاویه‌سی ایسه‌ده بوندن بشقه یالكز بنغازی‌سنجاغنده:دریانه ، توكره ، طلمیثا ، الحنیه. الحمامه ، شحات، الزاویةالبیضاء «سید رافع» ، العابدیه ، العرقوب ، القصرین ، القصور ، ام‌شخنب ، طیلمون ، مسوس ، القطیفه،اجخره ، اوجله ،جالو، عین‌ماره ، ترت،مرتوبه، المرخیص ، دفنه ، ام ركبه ، العزیات ، حبون ، المرج ، الحویز ، میراد مسعود،سیدالحبیب ، سوسا، لاترون، كرسا نامنده‌اوتوزی متجاوز زاویه‌لری وطرابلس غربده،خطهٔ مصریه‌ده،حجازده ، بالنفس مكهٔ مكرمه ومدینهٔ منوره‌ده وافریقای شمالینك جهات‌مختلفه‌سنده‌زوایای متعدده‌لری اولوب بونلرده زاویه شیخی صفتیله عالم وعامل برر نائب وبر خیلی درویشان ایله طلبهٔ علوم اقامت ایدر . زاویه‌لرك عربان چوجقلرینه قرائت قرآن كریم ایله مبادیٔ فقهیه‌یی تدریس ایچون مكتبلری‌ده واردركه بو مكتبلردن چیقانلر ایسترلر ایسه جغبوبه كیدوب اوراده اكمال تحصیل ایدرلر .

زاویه‌لر جوارنده اسكان ویاخود خیمه‌نشین اوله‌رق جولان ایدن عربانك كافه‌سی شیخ سنوسی حضرتلرینه تعظیم ایتدكدن ماعدا جزایر وتونس اقوامی دخی مشارالیهه ابراز محبت وحرمت ایلرلر . بتون آفریقای شمالی سكنه‌سی كندیسنه قطب زمان نظریله باقه‌رق رفاعیلر حضرت احمدالرفاعی‌یی ، قادریلر حضرت عبدالقادر الكیلانی‌یی « قدس سرهماالعزیز » نصل تبجیل وتعزیز ایلرلر ایسه اونارده مشارالیهی اودرجه تكریم وتوقیر ایدرلر . اسمنی دیللرندن دوشورمزلر . سواحلده بولنان یهودیلرك ، خرستیانلرك بیله نامنه یمین ایتدكاری ومسلمانلرك مشكلات ومضایقه زمانلرنده روحانیتنی وسیلهٔ استمداد ایلدكلری دائما كورولور . بنغازی ، یاخود طرابلسده برمدت اقامت‌ایدنلر شوتعریفاتمی اكسیك بیله بولورلر . سید سنوسینك فاسده ، طانجه‌ده ومغرب اقصاده دخی منتسب ومریدلری‌موجود اولوب كندیسیله مخابره ایدرلر . یوللرده خیمه‌نشین بولنان عربان مشارالیهك نزدینه كیدوب كلن قوافله تعرض ایتمك شویله طورسون لدی‌الایجاب هردرلو معاونتده بولندقدن ماعدا لاجل‌التبرك اونلرله مصافحه ایده‌رك‌زاویه‌ده كندیلری‌ایچون‌ده برفاتحهٔ‌شریفه‌اوقومه‌لرینی، سیدك حقلرنده استجلاب دعوات خیریه‌سنه همت ایتملرینی رجا ونیاز ایدرلر . هرزاویه‌یه عائد اشیا ، حیوانات ومواشی برر علامت فارقه‌یی حائز بولندیغی جهتله بونلردن بری غائب اولور ایسه بولان آدم بلا تردد عائد اولدیغی زاویه‌یه كوتوروب تسلیم ایتمكی وظائفدن عد ایدر .

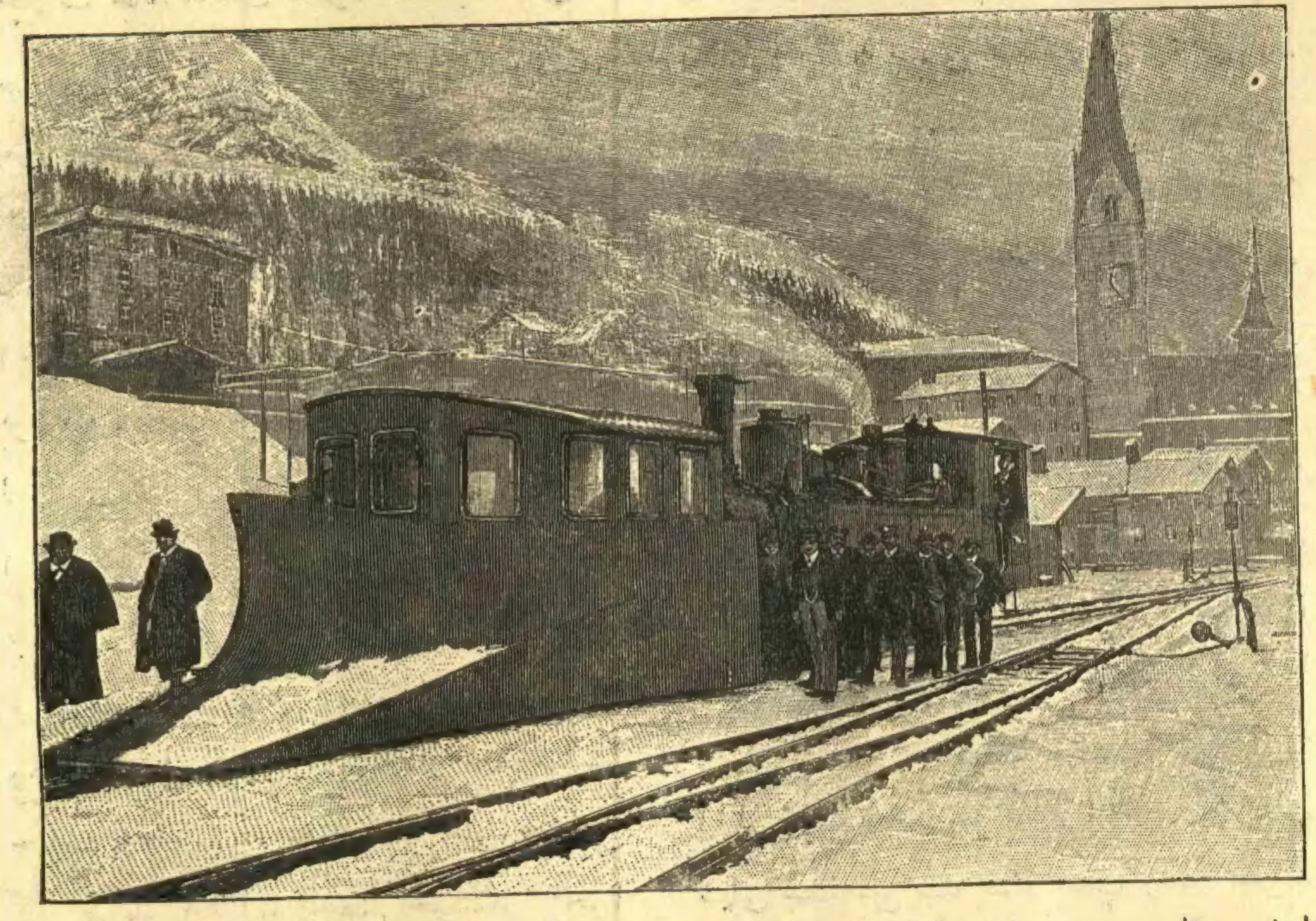

قارلى هوالرده دمير يوللرى تميزليوب قطارلرك مرورينى تأمين ايتمك اوزره بودفعه آلمانياده بويله برنوع لوقوموتيف ياپلمشدركه فوق العاده قوتى واوك طرفنده‌كى جسيم كوره‌كى سايه‌سنده يوللرك اوزرينه بريكن مترولرله قارلرى ايكى‌طرفه آتوب آچمقده‌در .

سنوسيلر عطالت وبطائت طرفدارى درويشانندن اولميوب بر طرفدن تعليم علم ونشر طريقت ايله اوغراشدقلرى كبى بر طرفدن‌ده زراعت وتجارتله اشتغال ايدرلر. هرزاويه‌نك ، موقعنه كوره ، اطرافنده واسع تارلا وباغ وباغچه‌سى ودوه ، اينك قويون ، صيغير ، كچى كبى حيواناتى واردر. زاويه‌ده ساكن اولان درويشلر ايله كوله‌لر اشبو تارلالرى قابليت ترابيه‌سنه كوره اكوب بيچه‌رك محصول آليرلر ، بومحصولاندن زاويه‌نك برسنه‌لك خرجى آيريلوب زياده‌سى تارلالرنده اوجنس محصول يتشمين ديكر زاويه‌لره كوندريلير ، بويله مبادله صورتيله بتون زاويه‌لرك اداره‌سى تأمين ايدلدكدن صكره زاويه‌لرك احتياجاتندن فضله قالان حبوبات وسائره ساحله ايندريلوب فروخت وير ينه قماش ، شكر ، صابون ، چاى كبى لوازم مبايعه اولنور . بومعاملاتك كافه‌سى طريقتك پوستنشينى اولان ذاتدن استحصال ايديلن رخصتله جريان ايدر. بر زاويه‌نك اطرافنده اسكان ايدن عربان اوزاويه‌يه هر درلو معاونتده بولنمقله افتخار ايتدكدن بشقه بعضيلرى كندى تارلالرينى اكدكلرى زمان بركت‌حاصل اولسون ديه‌محصولاتندن يوزده شو قدرينى زاويه‌يه آدارلر ؛ بر چوقلرى‌ده مواشيلرينك زكاتنى زاويه‌يه ويررلر . هرزاريه حاصلات واقعه‌سيله كندى شيخ ودرويشانى بسلديكى كبى كيدوب كلن قافله‌لرى ، يولجيلرى وعلى‌الخصوص يولى دوشن مأمورين وعساكر عثمانيه‌يى كمال اعزاز واكرام ايله مسافر ايدر .

طريقتك پوستنشيننه هريردن درلو درلو هديه‌لر توارد ايدر . حتى ايكى سفر طرف اشرف حضرت خلافتپناهيدن سيده هداياى وفيره ايصال وتسليمنه مأمور بيورلدم . سودانك بيوك حكمدارى اولان واداى حاكمى سيد يوسف دخى مشارٌاليهه اكثريا فيل ديشى ، دوه قوشى تويى ، آلتون كولچه‌لرى ، كوله وجاريه كبى شيلر ارسال ايلر . اوجوارده بولنان طوارق وتبو قبائل جسيمه‌سندن ، حجاز ، طرابلس غرب ، مصر تجار معتبره‌سندن وارد اولان هديه‌لرك ايسه حد حسابى يوقدر . بونلرك لزوملولرى زاويه‌ده حفظ ايديلوب فيل‌ديشى وسائره كبيلرى فروخت اولنور . ١٣٠٢ سنه‌سنده بنغازيده بولنديغم زمان‌شيخ سنوسى نامنه قرق بيك‌غروشلق فيل ديشى صاتلمقده ايدى .

شيخ مشار اليه ايله بتون مريدان ومنسوبيننك اريكه پيراى خلافت عظمى اولان‌ذات‌اقدس همايونه فوق‌العاده اخلاص درونيلرى واردر . مشارٌاليهك‌بدزى زماننده قالمش ووصيتيله تأييد ايتمش براعتياد موجبنجه هركون صباح نمازندن‌صكره بالجمله زاويه‌لرده خليفهٔ ذيشان وشهريار معالى نشان افندمز حضرتلرينك صحت وعافيت وحسن‌موفقيت سنيه‌لرى ايچون بر فاتحهٔ شريفه اوقوندقدن ماعدا جغبوب زوايه‌سنده هرصباح نمازندن صكره دوام عمر واقبال حضرت خلافتپناهى ايچون برقاچ بيك دفعه « ياالطيف » اسم جلالندن عبارت برلطيفيه تلاوت اولنه‌رق فاتحهٔ شريفه ايله ختام ويريلير . سنوسيلرك دولت ابدمدت عثمانيه‌يه اولان اطاعت ومحبتلرى بحثنه كلنجه ايجاب ايلدكجه زيات ايچون كلن عربانه دائما اميرالمؤمنينه ودولت عليه‌سنه محبت وانقيادك شرعاً وعقلاً درجهٔ وجوبنى تفهيم ومأمورين دولته قارشى اطاعت وحرمت لزومنى توصيه ايدرلر . اجانبك منويات افكار ومطامح انظارينى بيلدكلرندن انلره اصلا ميل ايتمزلر . وقتيله شيخ سنوسى حضرتلرينه تقديم اولنمق اوزره كرك فرانسه وكرك ايتاليا دولتلرى طرفندن بنغازيده‌كى قونسلوسلرينه كوندريلان هداياى نفيسه‌يى شيخ‌مشاراليه قبول ايتمه‌مش وبونلر بنغازيده بولنان وكيلى شيخ عبدالرحيم افندى مرحوم طرفندن صورت نازكانه‌ده رد ايدلمش ايدى . شمدى‌يه قدر شيخ مشاراليه نزدينه هيچ بر اجنبى كيده‌مديكى جهتله بعض اوروپاليلر طرفندن حقنده يازيلان رساله‌لرده طريقت منسوبيننه اسناد ايديلن احوال حقيقته غير موافق وتماميله اغراض وعزوياتدن عبارتدر .

سنوسيلر على‌العموم « اخوان » ديه معروفدرلر . افريقاى شماليه‌نك هر طرفنده بوعنوانه احترام اولنور . بتون اوحوالى اقوامى كبى بونلرده مالكى‌المذهبدرلر . احكام شريفهٔ دينيه‌يه پك زياده وقوف وتقيدلرى واردر . سنوسيلردن اول چولده ياشايان اقوام وقبائل افرادى مسلم اولدقلرى

حالده شعائر جليلهٔ اسلاميه‌نك غافلى وصوم ، صلات ، حج ، زكات ، كبى‌فرائضك ، بيع وشرا وشهادت كبى معاملات شرعيه‌نك تماميله جاهلى ايمشلر ؛ بونى دفعات ايله كنديلرندن ايشيتدم . اخوان سنوسيه ، آره‌لرنده بولندقلرى اقوامك حقيقةً مرشد ومربيسيدرلر . يوقاريده دخى بالمناسبه ذكر ايلديكى اوزره بونلرك بر زاويه‌سى هرهانكى نقطه‌ده بولوروسه اوراسى نعمت امنيت و آسايشدن مستفيد وآثار مخاصمه وقتالدن بعيددر . اطرافنده‌كى قبائل هپ قاردش كبى كچنيرلر . بوكون بنغازيدن سودانه كيدن برقافله ايچون يولده عربانه راست كلمك ، بويوزدن صيقنتى چكمك قورقوسى اصلا وارد دكلدر . بويله برقافله‌نك اثناى راهده مثلا برقاچ دوه‌سى تلف اوله‌جق اولسه قافله صاحبى درحال يوكلرينى ايندره‌رك چولك اورطه‌سنده بكجيسز ، محافظسز براقوب دوه تداركى ايچون ايستديكى قدر اوزايه بيلير . اشيا اوراده هفته‌لرجه قالديغى حالده كيسه ايليشمز . ايشته بو امنيت صرف سنوسيلرك همتى وبو همتك نفوذ وتأثيرى‌ده محضا تلقينات واجراآت واقعه‌لرينك شريعت غراى محمديه‌يه مطابقتى سايه‌سنده‌در . شو حالده بو آدملرى « چول مدنيتجيلرى » وصفيله‌ياد ايتمك پك‌طوغرى اولور . سنوسيلرك عربانه خدمتلرى يالكز بوندن عبارت دكلدر ؛ تفهيم احكام دين وتدريس علم مبين ايله اوغراشدقلرى قدر زراعت وتجارت يوللرينى‌ده كوستره‌رك نيم وحشى اولان قبائل محليه‌يه طريق تمدنده رهبر نجات اولمقده‌درلر . بنغازيدن سودانه قدر راست كلديكم قوافل عربان ايچنده سلاحسز [*] برشخصه تصادف ايتمديكم حالده زاويه‌لر منسوبيننك هيچ برينى مسلح كورمدم . بونكله برابر عربان اوزرنده‌كى نفوذ معنويلرى بونلرك هر درلو اختلافلرينى فصل وحسم ايتمك درجه‌سنده‌در . مثلا ايكى بدوى آره‌سنده برشيدن طولايى بر دعوى تكون ايتدىٰ ، همان طرفين الك يقين بولنان زاويه‌يه مراجعتله دردلرينى شيخه آكلاتيرلر ، شيخ زاويه برنهج شرع شريف اجراى مرافعه ايله اعطاى حكم ايدر ، دعواجيلرده بلاتردد بوحكمى قبول ايلرلر . بركون بريسيله بوخصوصه‌دائر كوروشيوردق كنديسنه ديدم‌كه : « يا مدعيلردن برى ويريلن حكمه قناعت ايتمزسه نه‌اولور ؟.. » ديدى‌كه : « اوزمان شيخلر آره‌سنده الك عالمى هانكيسى ايسه اكا وايش پك مهم ايسه جغبوبه قدر كيدوب اكابر اخواندن برينه‌ونهايت ايسترسه‌سيد سنوسى حضرتلرينه مراجعت ايدر . » بوجواب اوزرينه : « يا سيدك حكمنه‌ده راضى اولماز وخصمنك حقنى ادا ايتمزسه بوحقى ادايه كنديسنى كيم اجبار ايلر ؟ » ديه‌جك اولدم ؛ مخاطبم كوله‌رك : « اخوانك حكمى شرع شريفك حكميدر . شرع شريفى طانيميان ، حكمنه انقياد ايتمين آدمى بزده طانيمايز . قوم وقبيله‌سى ، اقربا و تعلقاتى ، حاصلى كيمسه ، هيچ كيمسه انكله اختلاط ايتمز . هركس كنديسندن نفرت ايدر ، قاچار . آرتق تك باشنه ياشامغه‌هوسى‌اولان وارسون راضى اولمسون! » ديدى .

[*] بنغازى وطرابلس غرب چوللرنده بولنان اكثر عربانك طاشيدقلرى سلاحلر : اوجنه تمللى سونكو طاقلمش چاقماقلى وياقاپسوللو اوزون تفنك ، قره‌بينا ، چاقماقلى طبانجه ، قيليج وخنجر كبى شيلردن عبارتدر .

(موده)

اخوان آره‌سنده دولكرلك ، دميرجيلك كبى صنعتلرى بيلنلرده بولديغندن هر نره‌ده بر زاويه انشاسى لازم كلسه خارجدن‌اوسته آرامغه محتاج اولمقسزين كندى كنديلرينه چاليشير وبناىى هردرلو لوازميله برابر وجوده كتيررلر .

شيمدى برازده جغبوب باديه‌سنه دائر معلومات ويره‌لم :

بو باديه‌ده‌بريردن بريره كيتمك ايچون بللى باشلى برطريق موجود اولميوب اوايكى محل آره‌سنده‌كى قويولر كذركاهك استقامتنى تعيين‌ايدر . بونكله برابر بين‌العربان بنغازيدن جغبوب زاويه‌سنه قدر معروف ومعين اولان اوچ يول ، دها طوغريسى اوچ استقامت خريطه‌مزده كوسترلمشدر . بواستقامتلرك برى « طريق غربى » دركه ١٨٧ ساعت امتدادنده‌در . آمد شدقوافل حسبيله اوته‌سنده بريسنده بعض ايزلر پيدا اولمشدر . بنغازيدن طيلمونه قدر بوطريق اوزرنده صو صيقنتيسى چكلمز ؛ چونكه خوابى ، قصيبه ، ام مبروكه ، ابوادريس ، سنيه البعاع نام خرابه‌لرده ايكى اوچ مترو عمقنده متعدد قويولره تصادف ايديلير . بوصولردن الك لذيذى طيلمونكى ايسه‌ده قويوسى غايت درينددر . اورادن ام‌الرحى موقعنه قدر كذركاه مستوى اولوب ام‌الرحيدن صكره طالغه‌لانمغه باشلار وكاه طاشلق ، كاه قومسال ، برمدت دوام ايدر .

— مابعدى وار —

ياوران حضرت شهر ياريدن
پياده ميرالايى
صادق المؤيد

خیال ایچنده

محرری : حسین جاهد

— ٣٦٥ نجی نسخه‌دن بری مابعد —

اوراده ، یالکز نظردقتی جلب ایتمه‌مك ایچون اذاندن اول ئوه عودت ایتمك مجبوریتندن بر پارچه معذب اوله‌رق ، کچیجی ، اهمیتسز بر تقابل نظری بویوك بر التفات عد ایده‌رك یکی بر هوسله بیرلرینی ایچرلر ، بو اوزاقدن حس ایتدکلری پك اوغلی عالم ذوقنه طالمق ایچون تحسرلرده بولونورلردی .

لکن نزیه اذاندن اول سراجخانه باشنده‌کی ئولرینه کلوب‌ده قیصه‌لغی ، مصرفسزلغی مناسبتیله اختیار ایتدیکی زیرك یوقوشی یورغونلغنی آلمه‌دن اوطه‌سنده قاناپه‌نك اوزرینه اوزاندیغی زمان ، ایشته او وقت ، نادم اولان آیاقلردن طویدیغی تعبك سوقیله بدبینلکه قاپیلیردی . قیزلرك کندیسنه دقت بیله ایتمدکلرینی ، اونلره بوقدر زنکینلرك ، شیقلرك ، کوزللرك محبت کوسترمه‌لری طبیعی ایکن کندی کبی بر مکتبلی‌یه هیچ اهمیت ویرمیه‌جکلرینی دوشونور ؛ نظرلری تقابل ایتدکجه صاریشین قیزده کوردیکی ، یاخود کوریورم ظن ایتدیکی حاللرك طبیعی حاللردن اوله‌بیلمسنه حکم ایدر ، مضطرب اولوردی . باخصوص بوکون استانبولده ، یارین کیم بیلیر نرده اولان بر آقتریسك ، هله شوخ مستهزی بر فرانسز آقتریسنك کندیسندن هیچ بر شی آله‌میه‌جغنی دوشونجه قلبنده ، عظمت نفسنك جریحه‌دار اولماسندن متولد بر حس ناخشنودی پیدا اولوردی . فقط بو ، ینه اونی باغچه‌یه مداومتدن منع ایتمزدی . یاواش یاواش بو بر عادت ، بر احتیاج حالنه کیریوردی .

بر اقشام ینه وداد ایله تپه باشنده بولوشدیلر . ساعت اونی بش کچدیکی حالده قیزلر هنوز کلمه‌مشلردی . بو تأخر ایلك دفعه وقوع بولیوردی . وداد کوزل آقتریسلرك بو قصورلرینی عفو ایده‌میه‌رك :

— اولماز ، کندیلرینه بر جزا ترتیب ایتملی‌یز ، دیوردی .

نزیه جزایی تعیین ایتدی : قیزلرك اوچنك‌ده کوزلرندن ، یاناقلرندن اوچر کره اوپمه‌یی کندیسی ، یانلرنده‌کی قوجه قاریدن ایستدیکی قدر بوسه‌چین اولمایی‌ده وداد ایچون مناسب بولیوردی . وداد بوکا کله‌مدی :

— باق شیمدی ، دیدی ، بن نه دوشونیورم : وقت ، سحر . کوزل بر ساحل . ساحلك بر طرفی اورمانلق . بورادن بلبل سسلری کلیور . کونش یکی طوغیور ، ایلك ضیالری دکزده پیقانیور . بو قیزلردن اوچی‌ده — قوجه قاری‌یی مکتبده‌کی بزم رؤف بکه براقه‌رق — بورایه کوتورمشز . اك دقتلی قام دوشابرلر کبی کوزلجه صویمش ، دکزه صوقمشز ...

وداد دوام ایده‌مدی . نزیه ، یانلرندن کچه‌رك براز اوته‌ده‌کی ماصه‌یه بر ایکی آرقداشیله برابر اوطوران بر کنجه سلام ویریوردی . وداد ، بویلیشیق چهره‌سیله ، سیوری بورولمش کستاخ ایجه بییقلریله خوشه کیتمه‌ین کنجه باقه‌رق نزیهه صوردی :

— کیم بو مناسبتسز ؟ اکثر اقشاملر بوراده کوریورز ؟

نزیه استخفاف ایله جواب ویردی :

— بزم ضیانك اوزاقدن بر احبابی . بن‌ده کندیسیله بر کره یاقونوشدم ، یاقونوشمادم . آدی ، طورباقیم ، محمود بك ظن ایدرم . صولونك بری .

اونه‌کی ، تقویهٔ معارفه‌یه زورله بر وسیله بولق ایچون قیزلرك بوش طوران اسکمله‌لرینی اشارت ایده‌رك :

— شیمدی کلیورلر ، دیدی .

فی‌الحقیقه ، اطرافده‌کی ماصه‌لر هپ اشغال ایدلدیکی حالده کویا بر اتفاق ضمنی ایله اونلرك ماصه‌سنه کیمسه طوقونمامشدی . بر هر زمان بویله اولیوردی . وداد یاواشجه نزیهه :

— ایشته بو تکلیفسزلکدن هیچ خوشلانمادم . دیدی . بزم قیزلری بکله‌دیکمز اونك نه سنه لازم . کندیسنه صوردقمی ؟.. فقط چاغیر بر کره ؛ اونلره دائر بر معلوماتی اولمالی .

نزیه ، مجبوری بر نزاکتله محمود بکی چاغیردی . او ، امید ایتمدیکی بو دعوته جان آتدیغنی کوستر بر مسارعتله کله‌رك ، قیزلر حقنده ایجه معلومات آلمق ایچون هیچ بر شی بیلمیور کبی طاوراناك ، کیمك نه‌لری اولدقلرینی صوران نزیهه کمال ممنونیتله بر چوق شیلر آکلاتیوردی :

— بابالری ، دیوردی ، بانکر موسیو دیاپولودر . شو زانی اجزاخانه‌سنك یانندن اشاغی‌یه طوغرو بر صوقاق صاپار ، اوراده اوطورورلر . کندیلری رومدر . آلتی یدی قاردش . ایکی دانه بویوك قیزقاردشلری وار ، اونلر ئولی . ارکك قاردشلری‌ده وار . آنالری بابالری‌ده اقشاملری باغچه‌یه کلیرلر اما اونلر باشقه فامیلیه کبی آیری اوطورورلر . بو قیزلر بویله مربیه‌لریله کزرلر . نه‌لر یاپارلر ، نه‌لر ! هله قیشین فرانسز تیاتروسنه کلدکلری زمان . لیسه‌لیلر بونلرك هیچ پیشلرینی براقمازلر .

بو صره‌ده نزیه باغچه‌یه ایلك کلدیکی کون فرانسوانك یاننده کوردیکی کنج آدمك یقینده‌کی بر ماصه‌یه یرلشدیکنی کورنجه وقعه‌یی حکایه ایتدی . محمود ، تمدید محاوره‌یه سبب اولان بو حکایه‌یی دیکله‌دکدن صوکره هر شیئه وقوفنی اعلان ایدن بر معلوماتفروشلقله :

— ها ، بیلیرم ، دیدی . اسمی رومولاتودر . مکتب سلطانیده بر پارچه بولوندی . صوکره پارسه کیتدی ، ئه‌نژه‌نیور کلدی . کچن کون بیس حریفله آز دها بوغاز بوغازه غوغا ایده‌جکدك . بزم یه‌نی بك کندیسنك یوزینه باقوب کولمش ؛ نه‌یه کولدیکز دیه یانمزه کلزمی ؟.. صوکره نه‌ایسه صاوشدق .

قیزلری کورمه‌مکدن ، خوشلانمادیغی بر آدمك بو ملرینی دیکله‌مکدن

صیقیلان وداد ، بر آلای چیقارمق آرزوسنه قاپیله‌رق بر مکتبلی لاقیدلغیله رومولاتونك یوزینه دقتلی دقتلی باقوب کولمکه باشلادی . نزیه‌ده بو حرکتی پك تحف بولیوردی . بو صره‌ده قیزلر کلدی . اطرافده‌کی ماصه‌لرك هپسنده اوفاق بر حرکت ، بر ممنونیت تبسمی پیدا اولدی . محمود بك آرتق آیریله‌جغی صره‌ده نزیه صوردی :

— اسملرینی بیلیورمیسکز ؟

— هپسنك بیلمیورم .

— اورتانجه‌سنك ؟

— آلیس .

آلیس ، نه کوزل اسم . اوخ ، آلیس ... آلیس ...

وداد ایله نزیه آرتق تپه باشی باغچه‌سنك اك وفاکار مداوملرندن صاییله‌بیلیرلردی . امتحاندن چیقار چیقماز ، امتحان آره‌لرنده فرصت بولور بولماز تپه باشی باغچه‌سنه کندیلرینی آتارلردی . اکثریا بوراده باشقه آرقداشلرده بولورلردی . ایلك شدت تمایلی غائب ایتمش اولان ضیا آره‌ده کوزوکیور ، ایشدن خبردار اولان مکتب رفیقلرندن رؤف ، دائم ، چوق و حیزلی کولدیکی ایچون نزیهك قهقهه افندی نامنی ویردیکی سعید بعضاً باغچه‌یه اوغرییورلردی . ذاتاً مکتبده‌ده باشلیجه مدار مباحثه بو قیزلر اولویوردی . آرتق آقتریس اولمادقلرینی آکلامشلر ، صحنه‌ده ده‌قولته کورمك امیدندن بالضروره واز کچمشلردی . او صره‌لرده فرانسز اوپرا واوپرتلرینه پك مراق ایتمش اولان سعید ، نزیهی مکتبده کوردکجه : «بو کیجه سنککیلری کوردم .» مژده‌سنی ویرر ؛ مادموازل دیاپولولردن ، بالخاصه کوزل آلیسدن دائمی صورتده بحث ایدلمسنی آرزو ایدن نزیه ، کندیسنی اوزمك ایچون لاقیردی‌یی بیك ناز ایله سویله‌ین سعیدك قولنه کیرر ، باغچه‌ده برابر طولاشدقلری اثناده هر شیئی حکایه ایتدیرمك ایسته‌یه‌رك نهایت سعیدك جانی صیقلنجه‌یه قدر اوغراشیردی .

شیمدی نزیه ایله ودادی بر اندیشه استیلا ایدیوردی . قیزلر علی‌العاده طوقوز ایله اون آره‌سنده کلیرلرکن یاواش یاواش کچکمکه باشلامشلردی . ایشته بونك سببنی تعیین ایده‌مدکلرندن دورلو احتماللره وجود ویره‌رك مضطرب اولیورلردی . عجبا قیزلر کندیلرندن راحتسز اولویورلرده ایرکن دوندکلرینی‌ده بیلدکلرندن باغچه‌یه کلمك ایچون دفع اولمالرینیمی بکلیورلر ؟ یوقسه ، ینه بر اقشام محمود بکك آکلاتدیغی کبی ، آرتق مالتپه‌ده‌کی کوشکلرینه کیده‌جکلرده اونك ایچونمی کچیکیورلر ؟ وداد ایله نزیه بو کاده چاره بولیورلر ، امتحان بیتر بیتمز ایلك جمعه کونی مالتپه‌یه کیتمکه نیت ایدیورلردی . وداد شمندوفرله استانبولدن کلیردی ؛ نزیه‌ده ، بوسنه بویوك آطه‌یه صیفیه‌یه کیدن ضیانك بویوك برادرینه مسافر اولور ، اورادن ضیا ایله صنداله بینه‌رك مالتپه‌یه کچرلردی . اورالرده قیزلری علی‌الغفله یاصدیره‌جق اولورلرسه کیم بیلیر نه‌قدر متعجب اوله‌جقلر ، نه‌قدر کوله‌جکلردی .

بو سعادته نائل اولونجه‌یه قدر شیمدیکی حالده بر طاقم زحمتلره تحمل ایتمك لازم کلیوردی . چونکه بر کون اون بره چاریك قالنجه‌یه قدر قیزلری بکله‌یوب آرتق ورودلرندن امیدی کسمه‌سی اوزرینه باغچه‌دن عودت ایدن نزیه ، براز صوکره قیزلرك کلدیکنی ایرته‌سی کون وداد ایله دائمدن طویجه بعدما ایرکن عودت ایده‌من اولمشدی . قیزلر آرتق ساعت اون برده کلیورلردی . بو حالده نزیه کندیلرینی آنجق یاریم ساعت قدر کوره‌بیلیوردی . حالبوکه اون بر بچقده باغچه‌دن قالقه‌رق تونله ینوب کوپرویه اینمك ، اورادن تراموایله بایزیده چیقمق ، صوکره سراجخانه باشنه قدر کیتمك ایچون یاریم ساعت کفایت ایتمزدی . بناءً علیه اون قپانی طریقنی انتخاب ایتمك ضروری قالیوردی . نزیه آرتق بو یوله آلیشمش ، ازبرله‌مشدی . باغچه‌دن چیقجه حیزلی حیزلی یورویه‌رك اطرافه باقمغه هیچ لزوم کورمه‌دن اون دقیقه‌ده اسکی کوپرویه اینر ، کوپرویی بش دقیقه‌ده کچر ، اورادن زیرك یوقوشنه قدر درت دقیقه صرف ایدر ، نهایت یوقوشك آلت باشندن تمام اون بر دقیقه‌ده ئوه واریردی . فقط فرنك کوملکنك ، پانطولونك ، یلکك ، ژاکتك تری صباحه قدر بیله ایجه قورویه‌مازدی . اوقدر یورولیوردی .

باغچه‌یه کیتمك ایچون کندیسنده شدید بر خواهش حس ایدن نزیه ابتدالری ، بوقدر شدتله دوامك نه‌دن نشأت ایتدیکنی تعمیق ایتمك ایسته‌نجه بونی عادی بر آرزوی تنزه دیه تفسیر ایتمکدن چکینمزدی . صرف قیزلر ایچون اورایه کیتمیوردی‌یا ؟ قیزلر اولماسه‌ده او باغچه‌یه ینه بویله دوام ایدردی . البته ، کنجدی ، رومانجی اولمق‌ده ایستیوردی ؛ بویله یرلری مطلقا کوره‌جك ، دوام ایده‌جك ، احوال بشر حقنده تتبعاتده بولونه‌جقدی . قیزلر باغچه‌یه کندیلکلرندن کلیورلردی . نزیهی کیدوب اونلری آرایور ، بولویوردی ؟ بر کوزل قادینه باقمق هیچ‌ده اوکا عاشق اولمق دکلدر .

نزیه دوشونیور ، حرکتنده ادعالرینه مخالف بر جهت بوله‌میوردی . نزیهك بو عشق خصوصنده مفقود بر تجربه اوزرینه مؤسس غریب فکرلری واردی . عشقی جبر نفس ایله وجوده کتیریلیر تلقی ایدیور ؛ عشقك بر یالاندن ، رومانجیلرك توکنمز بر سرمایه‌سندن عبارت اولدیغی فکری نشر ایدلسه هر کس بوندن واز کچر ظن ایلیوردی . بوتون بو ناقص مطالعه‌لر نتیجه‌سنده کوزینك اوکندن غائب اوله‌جق بر قادین او آنده همان قلبندن‌ده غائب اولورسه مسعود اوله‌بیله‌جکنه حکم ایتمشدی . ایشته بونك ایچون بوتون قادینلری سومك ، فقط هیچ بریسی ایچون راحتی فدا ایتمه‌مك ایستردی . لکن شیمدی بو اون بر بوچوقلره قدر باغچه‌ده قالوب‌ده ، معهذا پك مساعد طاورانان بدنینك :

— نره‌لرده قالیورسك ؟ تپه باشی باغچه‌سنه کیتمشك ، اعلا ؛ فقط وقتیله ئوه کل ، مراق ایدیورز .

اخطارینه میدان ویرممك ایچون صیجاقده ترله‌یه‌رك ، یوروله‌رق زیرك یوقوشندن علی العجله یایان چیقمق خصوصی نزیه‌نك اولکی ادعالریله بر پارچه ائتلاف قبول ایده‌میوردی . نزیه بورالرینی تعمیق ایتمك ایسته‌میوردی . پك یورولمقده اولدیغی دوشونه‌جك اولدیغی زمان حافظه‌سی اوکا کوزل آلیسنك برظریف بویون قیرمه‌سنی ، تبسم ایتمه‌سنی اخطار ایدر ، نزیه همان بو کوزی اوکنده جانلانان خیاله هرشیئی فدا ایده‌رك اونك آغوش محرمیتنده یاشاردی .

قربان بایرامی حلول ایتمشدی . عرفه ایله بایرامك ایلك کونی باغچه‌یه کیده‌میه‌جکلردن بونك آجیسنی چیقارمق اوزره ایکنجی کونی اوراده بولوشمق ایچون نزیه برطرفدن ضیا وشکری‌یه ، دیکر طرفدن ودداده سوز ویرمشدی . اوکون کندیسنك بر ایشی یوقدی . ساعت طوقوزده ئه‌ودن چیقدی . یاواش یاواش پك اوغلنه کلدی . دها ایرکن اولدیغی بیلدیکندن براز طولاشدی . دخولیه آبونه بیلتلرندن برینی ویره‌رك باغچه‌یه کیردی . جبنده آلتمش پاره‌سی واردی . باغچه هنوز تنها ایدی . جان صیقنتیسیله همان بیرا ایصمارلادی ؛ صوکره بایرام اولدیغی تخطرله مزه ایچون برچیروز ایسته‌مکی خوش کوردی . وقت کچیور ، نه ارقداشلرندن بری کلیور ، نه قیزلر کورونیوردی . بو جان صیقنتیسی ایچنده نزیه جبنده آلتمش پاره بولندیغنی تخطر ایتدی . یا کیمسه کلیه‌جك اولورسه ؟ ذاتاً ضیا ایله شکری پك قوی سوز ویرمه‌مشلردی . قورو چشمه‌ده نمیزلرینه کیده‌جکلر ، ایرکن دونه‌بیلیرلرسه باغچه‌یه چیقه‌جقلردی . بوحالده ودادکده بر ایشی ظهور ایدرسه نزیه جبنده آلتمش پاره ایله ، ایچدیکی ایکی بیرانك ، برده چیروزك پاره‌سنی ویرمك مجبوریتنده قاله‌جقدی . کمال اندیشه ایله ساعته باقدی . اون بچغه کلمشدی . ضیا ایله شکرینك آرتق کلمیه‌جکلری آکلاشیلیوردی . ودادده ساعت اونده بهمه‌حال باغچه‌ده بولنه‌جغنی سویله‌مشدی . اساساً محترز برطبیعته مالك اولان نزیه صیقنتیسندن ترله‌مکه باشلادی . باغچه‌دن ناصل قورتوله‌لیدی ؟ عجبا پاره ویرمه‌دن صیویشمق قابلمیدی ؟ ایرته‌سی کون ، کلنجه غارصونه متبسم بر چهره ایله :

— بن دون پاره ویرمکی اونوتمشم ...

دیه‌رك ایکیسنی بردن ویرمك ، بر ایکیلك‌ده بخشش براقق مسئله‌یی تعمیر ایده‌بیلیردی . فقط بو کون بورادن رذالتسز چیقه‌بیلمه‌نك قولایی ناصل بولونه‌جقدی ؟ اووقت نزیه ، غارصونلرك میدانده بولونمامسندن استفاده ایده‌رك صاووشمق فکرینه دوشدی . متردادنه قالقدی . بیاسه ایدیور کبی طولاشیر کوروندی ، فقط هرآدیمی متردادنه آتیوردی . صانکه آرقه‌سندن غارصون :

— بك افندی ، پاره‌لری !

دیه باغیریوردی . هیچ برحادثه ظهور ایتمه‌دن قاپینك یاننه کلنجه همان طیشاری آتیلدی . اوخ آرتق قورتولمشدی .

بوحرکتندن نزیه شاشیرمشدی . ایش بوقدر ساده‌ایمش ها ! اویله‌ایسه‌نه‌دن عجله ایتسین ، باغچه غلبه‌لقلاشدقدن‌صوکره بوصورتله چیقمق البته دها قولای اولوردی . آبونه قوچاندن بربیلت ده قوپاره‌رق ایچری کیردی . کندیسنی بکله‌ین بیرا قدحنك اوکنه مطمئنانه اوطوردی . بواضطرابدن قورویان بوغازینك حرارتنی برصوغوق بیرا ایله تسکین ایتدی . آرتق نشئه‌سی عودت ایتمشدی . چوق کچمه‌دن وداد بر آلای اعتذار ایله کلدی . بیروتلی برهمشهری‌یه راست کلمش‌ده ، اوشویله سویله‌مش‌ده ، آزیجق بربره‌اوغرامشلرده ... براز صوکره دائم‌ده یاننده یالکز کندیسنك طانیدیغی براحباب ایله کلدی . وداد ایله نزیه‌یی کورنجه عینی ماصه‌یه اوطوردی . نزیه آرتق برکنیش نفس آلمشدی . معمافیه ساعت اون بری یکرمی کچدیکی حالده قیزلر الآن کلمه‌مشلردی . باغچه‌ده پك تنها ، پك طاتسز کوزوکیوردی . نزیه :

— وداد کیده‌لم .

تکلیفنده بولوندی . ودادمسارعتله جواب‌ویردی :— اولور .

نزیه بونی « مصرفی کور » مقامنده سویله‌مش اولدیغی حالده وداد آکلامامش کبی طوربیوردی . سکوت ایچنده بش دقیقه کچدی . بودفعه وداد تکلیف ایتدی :

— نزیه ، کیده‌لم .

نزیه درحال قبول ایتدی :

— های های !

وداد حسابی تسویه ایتمکده استعجال کوسترمیوردی . نهایت نزیه اونك‌ده کندیسی کبی اولدیغنی اکلادی . دائمه تکلیف ایده‌بیلیردی ؛ فقط اونك یاننده‌کی یابانجی ذات ؟ بومحجوبیته عرض نفس ایتمك ضروری ایدی . یا دائمه‌ده یوقسه ؟ هرحالده برکره سویله‌مك لازم کلیوردی . آلایه بوزه‌رق کولدی :

— هایدی دائم ، دیدی آکلاشلدی ، وداد ده بوکون‌نم کبی پاره‌طوتمیور . بن دمینجك اوکا کیده‌لم دیدم ، اوده شیمدی بکا کیده‌لم دییور ، پاره بحثنه هیچ یاناشمیور .

بو ، عمومی برقهقهه تولید ایتدی . دائمك معاونتی سایه‌سنده غارصونه برده «مرسی» دیدیرتدکدن صوکره چیقدیلر .

کوزل همشیره‌لری کورمك ، اوت ، ساده‌جه کورمك ایچون — چونکه باشقه برشی یاپه‌بیلمك احتمالنی تصور ایده‌میورلر . — بودرجه‌لره قدر اثر مجبوریت ابراز ایتدکلری حالده برمکافاته نائل اوله‌میورلردی . او خندان چهره‌لری تماشا مدتی کیتدکجه تناقص ایدیوردی . مادموازل‌دیاپولولر باغچه‌یه ، کیتدکجه ، کچ کلیورلردی . عجبا بونك او بردورلو کشف ایده‌مدکلری سببی نه ایدی ؟ استهزالرینه دوچار اولمق قورقوسیله برطاشغینلقده بولونمادقلرندن امیندیلر .

— مابعدی وار —

احمد احسان

آوروپاده نه كوردم

فرانسه ، انكلتره ، بلچیقا ، فلمنك ، المانیا ، اسویچره ، اوستریا ، مجارستان ، رومانیا ، مالكنك مشهور شهرلرینه احمد احسان بكك وقوعبولان سیاحت فوق العاده‌سی «آوروپاده نه كوردم» عنوانیله یازیلوب كتاب شكلنده چیقارلمش وخط سیاحتده كی تكمیل مشهور شهرلرك رسملریله دخی تزین قلنمشدر

آوروپاده نه كوردم سیاحتنامه‌سی ٦٠٠ صحیفه‌دن متشكل وغایت مكمل كاغده مطبوع برائز اولوب یوزیكرمی‌یه قریب رسم وبر خریطه ایله مزیندر ، اثرك فیئاتی صوكره‌دن تنزیل اولنه‌رق اجزاسی ٢٧ بچق مجلدی ٣٤ غروشه صاتیلیور ، طشره‌دن پوسته اجرتی آیروجه سكز غروشدر .

احمد احسان بك سیاحتنه دسعادتدن بحر آمارسایایه اورادن پارس ، لوندره ، بروكسل ، آمستردام ، هانوور ، هامبورغ ، برلین ، فرانقفورت بال ، زوریخ ، لوسه‌رن ، انتیرلاقن ، برن ، جنوه ، طریقیله دوام ایدوب مشهور آلپ طاغلری التندن «سن» تونلی ایله مرور ایلیه‌رك ایتالیایه كچمش و ایتالیا جنوه ، روما و فلورانسه و مشهور ونديك شهرلری تماشادن صكره تریسته طریقیله ویانه‌یه كیتمش ویانه‌یی متعاقب بشته و بكرش خطیله وارنه‌یه كله‌رك قره دكزدن ینه استانبوله دونمشدر .

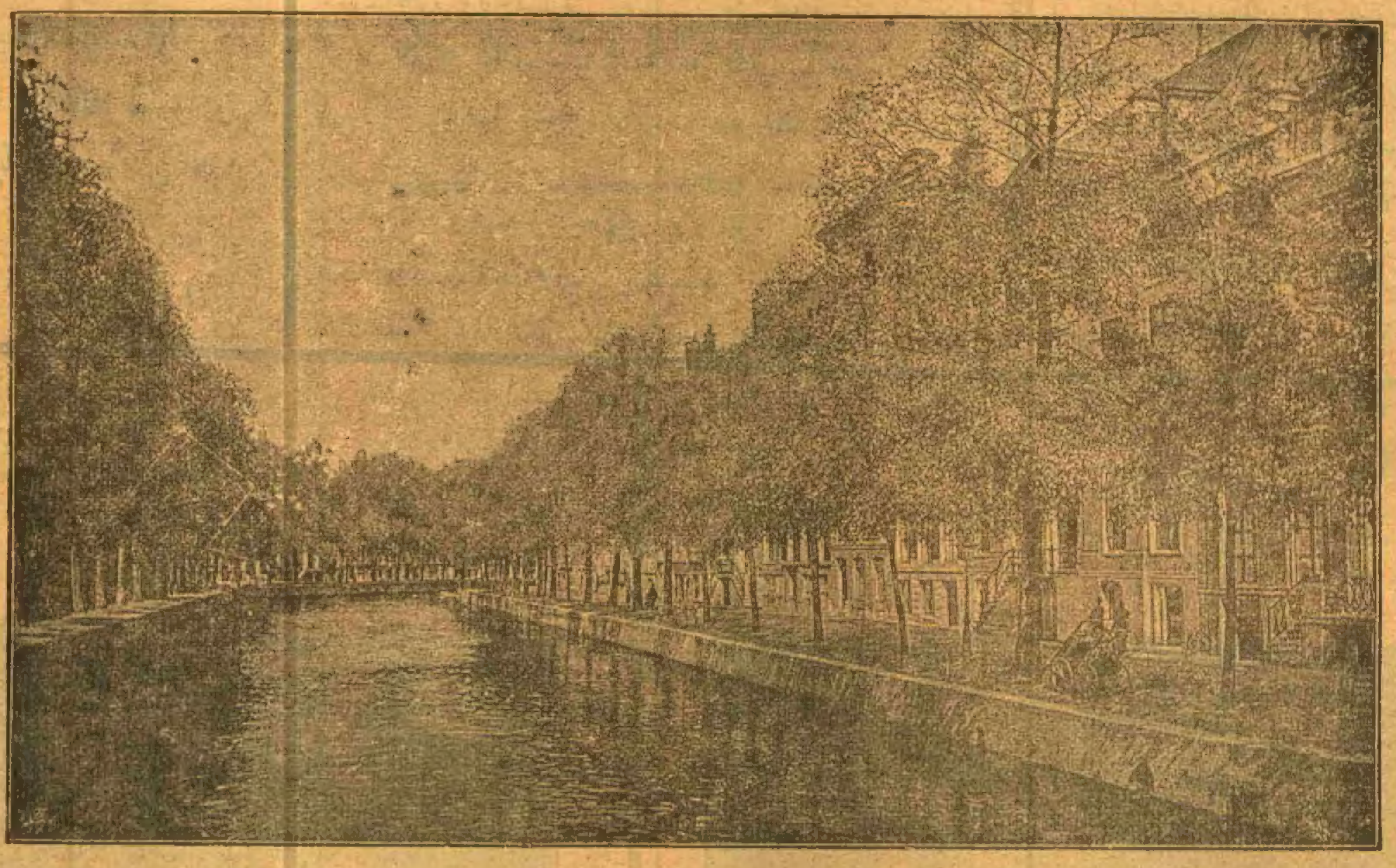

اليوم سیاحتك اك بیوك اسباب تعلمدن معدود اولدیغنه و اجرای سیاحتك هر كسجه قابل اولمدیغنه نظراً سائرلرك یاپمش اولدیغی سیاحتلری تفصیلاتی ایله اوقومق و ؤسس مدنیت بولنان آوروپالیلرك ترقیاتنه واقف اولمق قدر استفاده‌لی بر مطالعه اولمز . آوروپاده نه كوردم بو قبیل كتابلرك اك برنجیسیدر برده علی الخصوص آوروپانك پك چوق محللرینك یوز یكرمی‌یه قریب رسملرله مزین بولدیغندن ارباب مطالعه رسملر سایه‌سنده اورالری كورمش قدر مستفید دخی اولور .

روزلیز

مصور مطایبه

آندره توریه‌نك غایت كوزل برحكایه‌سیدر . ترجمه‌سی اوفاق برجلد تشكیل ایلدی اصلنده كی ظریف رسملرله تزیین اولندی . كاغد وصورت طبعی نفیسدر . فیئاتی ایسه بش غروشدن عبارت اولوب طشره‌دن سپارش ایلیه‌جك ذواتدن آیروجه پوسته اجرتی اخذ اولنمز . روزلیز غایت صاف وعلوی بروقعهٔ عاشقانه‌یی مصوردر ، قارئلری حسیات صافیه ایله متحسس اوله‌رق حقیقةً متلذذ اولورلر .

آلتی هفته نیلده سیاحت

اخیراً مصرله قاهره‌ده نیل نهری اوزرنده واپورله ایكنجی شلاله‌یه قدر اجرای سیاحت ایدن عثمانلی ارباب قلمندن برذاتك مشاهداتندن متشكل اولان بوائر خط سیاحته عائد قصبه ، آثار عتیقه ، مناظر كبی ٢٧ قطعه رسمله مزین والللی بیوك صحیفه‌دن متشكل اوله‌رق نشر اولنمشدر . فیئاتی بش غروشدر طشره‌دن استیانلر ٦ غروشلق پوسته پولی كوندرملیدر .

كوملك استرسه‌كز بورسالەیی اوقویكز
مومیه‌نك ازدواجی
فوق العاده مخف بر حكایه‌در كه اثنای مطالعه‌ده قهقهه‌لرله كوملك اوزره بر قاچ دفعه توقف ایتمه‌مك قابل دكلدر . فیئاتی ٤٠ پاره‌در . طشره‌یه اللی پاره‌در .

[illegible]
[رسملی لطیف رومان]
علكساندر دوما زاده‌نك آثار مشهوره‌سندن اولان بو رومانجق احمد احسان بك طرفندن ترجمه اوله‌رق مطبعه‌مز معرفتیله نشر اولندی . فیئاتی یوز پاره‌در . طشره‌دن اوچ غروش آلیر . هر كتابخانه‌ده بولنور .

ناقل
اوروپا مشاهیر محرری میاننده آثاری لذتله اوقونانلردن ژول قلارتی ، بورژه ، موزه‌دو كبی ارباب قلمك آثارندن منتخب اوله‌رق وجوده كتیریلن بو كتاب عشاق زاده خالد ضیا بك طرفندن ترجمه و مطبعه‌مز واسطه‌سیله طبع اولنمشدر . بش غروش فیئاتله مطبعه‌مزده و كتابجیلرده صاتلمقده‌در . طشره‌دن آرزو ایدن ذوات آلتی غروشلق پوسته پولی ارسال ایدرلرسه درحال كوندریلور .

Redacteur en chef
AHMED IHSAN

8 année N° 367

Le 24 Mars 1898

BUREAUX:
78, Grand'rue de la Sublime Porte
CONSTANTINOPLE

ABONNEMENTS.
150 piastres ou 32 francs par an pour tous les pays de l'union postale

ثروت فنون

توجیهات وحوادث قسمی

SERVET-I-FUNOUN : SUPPLÉMENT POLITIQUE

سرمحرر ومدیری
احمد احسان

مسلكمزه موافق آثار قبول اولنور محررات اعاده اولنمز — هردرلو اوراق سرمحرر نامنه كوندرلملیدر

شرائط اشترا :
درسعادتده سنه‌لكی ١٣٠ آلتی آیلغی ٧٠ ولایاتده سنه‌لكی ١٥٠ و آلتی آیلغی ٨٠ غروشدر
نسخه‌سی ١٠٠ پاره‌در

نومرو : ٣٦٧ — پنجشنبه — ١٢ مارت ١٣١٤ — سكزنجی سنه ، اون بشنجی جلد

سلاملق رسم عالیسی

خلیفهٔ معظم عواطف نثار ، امیر المؤمنین افخم معالی كردار ، ظل خدای مستعان ومفخر ملوك زمان افندمز حضرتلری كچن جمعه كونی ادای فریضهٔ صلات تجلی غایات مقصد جلیل دیانت پروریسیله سلاملق رسم عال العال شوكت اشتمالنك جملهٔ مؤسسات حضرت خلافتپناهیلرندن اولان (حمیدیه) جامع نورانیت لامعنده اجراسنی امر وفرمان بیورمشلر [illegible]

ذات كروبی سما[illegible] بركردونهٔ مسعدت [illegible] وهرجهته ناشر [illegible] حالده جامع فیوضات لامع [illegible] صله ادای فریضهٔ صلات ایله اكتساب فیوضات بی غایات ایلدكدن صكره وفور شوكت واجلال ایله سرای عالیٔ میامن توالیٔ حضرت پادشاهیلرینه معاودت بیورمشلردر .

توجیهات

پنجشنبه — ٥ مارت ١٣١٤

امور شهبندری قلمی قونطرولوری سعادتلو فراچیانی افندی حضرتلرینه وظائف مودوعه‌سنی صادقانه ایفا ایتمكده اولمسندن ناشی ترفیعاً رتبهٔ اولی صنف اولی توجیه بیورلمشدر .

نشان — ووظائف مودوعه‌لرینی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام ومساعیلرینه مبنی امنیت صندوقی مدیری عزتلو صنع اه افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن عثمانی ومحاسبه‌جی اشرف ویومیه كاتبی ضیا وترقین كاتبی تحسین بكلره رتبهٔ مذكوره‌دن وسرتحصیلدار حسن افندی‌یه بشنجی رتبه‌دن مجیدی

خدمات حسنه روینكارانه‌لرینه مبنی تساليا اردوی همایوننك طوپجی فرقه‌سنه منسوب طقوزنجی لوا قوماندانی میرالای عزتلو عثمان واون التنجی الایك قائمقامی عزتلو رشید بكلره اوچنجی رتبه‌دن مجیدی وسرفیجه جبخانه مأموری قائمقام عزتلو جمال والاصونیه جبخانه مأموری قائمقام عزتلو عبدی بكلرله اون اوچنجی الایك ایكنجی طابوری بیكباشیسی رفعتلو محمد علی یكرمی یدنجی الایك ایكنجی طابوری بیكباشیسی رفعتلو محمود ویكرمی سكزنجی الایك برنجی طابوری بیكباشیسی رفعتلو راشید افندیلره دردنجی رتبه‌دن عثمانی واون دردنجی الایك برنجی طابوری بیكباشیسی رفعتلو حسن افندیلره بشنجی رتبه‌دن مجیدی

ادرنه ولایتی پولیس قومیسرلرندن ابراهیم ممتاز افندی‌یه حسن خدمتنه مبنی دردنجی رتبه‌دن عثمانی

خدمات حسنه‌لرینه مبنی تساليا اردوی همایوننك سواری فرقه‌سنه منسوب سواری اون اوچنجی الایك میرالای عزتلو ابراهیم بكه اوچنجی ومذكور الایك بیكباشیسی رفعتلو حسین وسواری اون بشنجی الایك بیكباشیسی رفعتلو فرید افندیلره دردنجی رتبه‌لردن عثمانی

مدالیه — ادرنه ولایتی پولیس قومیسرلرندن ابراهیم ممتاز افندی‌یه كموش لیاقت مدالیه‌سی

تخلیص جان خصوصنده حسن خدمت وغیرتلری مشاهد اولان طرسوس ناحیه‌سی مدیر وكیلی عثمان وقسطمونی تلغراف وپوسته مركز مدیری فیضی افندیلر ایله كدوس كوپریسی بكجیسی شاكر اغایه وآیدین رژی قولجیلرندن قندیه‌لی عبداه وسورمنه قضاسنك زارحه قریه‌سی اهالیسندن چیلنكر اوغلی سلیمان وازمیر رسومات قولجیلرندن طربزونلی حسین بن حسنه تخلیصیه مدالیه‌سی عنایت واحسان بیورلمشدر .

جمعه — ٦ مارت ١٣١٤

منحل اولان منجم باشیلق مأموریتی مجلس مالیه اعضاسندن سعادتلو مصطفی بك افندی‌یه علاوهٔ مأموریت اوله‌رق توجیه بیورلمشدر .

مجلس مالیه قلمی مدیر معاونی سعادتلو عزت بك افندی‌یه اهلیت ولیاقتنه مبنی ترفیعاً رتبهٔ اولی صنف ثانیسی

رسومات امانت جلیله‌سی سجل مدیری عزتلو حسام الدین بكه وظیفهٔ مأموریتنی حسن ایفاده اقدام وغیرتی مشاهد اولمسی جهتیله ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف متمایزی

وظائف مأموریتنی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام وغیرتنه مبنی مالیه نظارت جلیله‌سی حسابات مركزیه شعبه‌سی دوائر ملكیه كاتبی عزتلو مختار بكه ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی

موقع تعظیمده حفظ[illegible] [illegible]یهٔ سعادت باهر المیمنت حضرت رسالتپ[illegible] [illegible]رنده كی جامع شریفه اهدا ایلمك استدعاسنده بولنملرینه مبنی دائرهٔ جلیلهٔ صدارت شفره قلمی مأمورلرندن عزتلو صلاح الدین بكه ترفیعاً ثانیه صنف ثانیسی وبك اوغلی بدایت محكمه‌سی برنجی صنف ضبط كاتبلرندن رفعتلو احمد نورالدین بكه ثالثه رتبه‌لری توجیه ووالده‌لری فاطمه خانمه اوچنجی رتبه‌دن شفقت نشان ذیشانی احسان بیورلمشدر .

خداوندكار ولایتی داخلنده كمليك قضاسی قائمقاملغی اردو قضاسی قائمقامی عزتلو علی نوزاد بكه

طربزون ولایتی داخلنده اردو قضاسی قائمقاملغی كمليك قضاسی قائمقامی رفعتلو احمد رامز افندی‌یه

خداوندكار ولایتی داخلنده صندرغی قضاسی قائمقاملغی ازینه قضاسی قائمقامی عادل افندی‌یه تفویض بیورلمش وموی الیهمك اجرای تحلیفلری محللرینه انبا قلنمشدر .

عسكریه — لوازمات عمومیه دائره‌سی دردنجی شعبه‌سی مدیر معاونی میرآلای عزتلو صادق بكك رتبهٔ حالیه‌سیله پیاده دائره‌سی دردنجی شعبه‌سی مدیریتنه نقلی

سواری دائره‌سنك ایكنجی شعبه‌سی مدیر معاونی بیطر میرالایی عزتلو عثمان بكك شعبهٔ مذكوره‌نك منحل اولان مدیرلكنه تعیینی

دائرهٔ مذكوره‌یه مأمور بیطر میرالایی عزتلو وحید بكك شعبهٔ مذكوره معاونلكنه اجرای مأموریتی

امور صحیهٔ حیوانیه تفتیش قومیسیونی اعضاسندن بیطر قائمقامی عزتلو محمد عاق بكك رتبه‌سنك میرالایلغه ترفیعیله خاصه اردوی همایوننك منحل اولان سربیطرلغنه

ردیف طقوزنجی مناستر فرقه‌سی اركان حربیه‌سنه مأمور اولوب مسئلهٔ اخیره مناسبتیله یانیه قول اردوی همایونی رفاقتنه تعیین قلنمش اولان اركان مذكوره قائمقاملرندن عزتلو حسین حلمی بكك بردرجه ترفیعی

نشان — مجلس مالیه اعضاسندن اولوب عهده‌سنه منجم باشیلق مأموریتی توجیه بیوریلان سعادتلو مصطفی بك افندی‌یه خدمات ممدوحه‌سنه مبنی برنجی رتبه‌دن مجیدی

وظیفهٔ مأموریتنی حسن ایفاده اقدام وغیرتی مشاهد اولمسی جهتیله مالیه اوراق مدیر معاونی سعادتلو احمد بكه اوچنجی رتبه‌دن عثمانی

مساعیٔ ممدوحه‌لرینه مبنی تساليا اردوی همایوننك ایكنجی فرقه‌سنه منسوب ردیف دیورك طابوری بیكباشیسی رفعتلو سلیمان وردیف زعفرانبولی طابوری بیكباشیسی رفعتلو مصطفی جمال ویكرمی دردنجی الایك ایكنجی طابوری قول اغاسی فتوتلو رفعت افندیلره اوچنجی وردیف چای جمعه طابوری بیكباشیسی رفعتلو محمد شاكر افندیلره دردنجی رتبه‌لردن عثمانی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر .

مدالیه — تخلیص جان خصوصنده مشاهد اولان اقدام وغیرتلرینه مبنی اسکندرون تلغراف مخابرات ترکیه مأمورلرندن جمال وصیدا پولیس قومیسری محمود طاهر افندیلر ایله ایکی نفر پولیس معاونی واهالئ محلیه‌دن صالح البلولی وحسن ومحمد واحد ومحمود بدیع ومحمود العاصویه وپولیس اونالتنجی بلوکك التنجی چاوشی علی رضا افندی ایله قایقجی یورکیه تخلیصیه مدالیه‌سی عنایت واحسان بیورلمشدر.

جمعه ایرتسی — ۷ مارت ۱۳۱٤

پیاده دائره‌سی دردنجی شعبه‌سی مدیری میرآلای سعادتلو عزت بکك میرلوالغه ترفیعیله ردیف یکرمی یدنجی دیزه لواسی قوماندانلغنه اجرای مأموریتی

طاربزون قلعه‌سی بیکباشیسی عزتلو محمد راضی افندینك دردنجی اردوی همایونه منسوب سیار طوپجی یکرمنجی الاینك قائممقاملغنه

سیار طوپجی سواری طابوری بیکباشیسی عزتلو بکرصدقی افندینك ارضروم قلعه‌سی طوپجی الاینك منحل اولان قائممقاملغنه

حمیدیه خفیف سواری اون التنجی الاینك منحل اولان قائممقاملغنه سکزنجی سواری الایی بیکباشیسی عزتلو محمد زاهد بکك

حمیدیه خفیف سواری اللی سکزنجی الاینك منحل اولان قائممقاملغنه اون یدنجی سواری الاینك بیکباشیسی عزتلو احمد انوری افندینك نصب وتعیینلری

حمیدیه خفیف سواری یکرمی دردنجی الاینك منحل اولان بیکباشیلغنه مذکور الایك قول اغاسی رفعتلو حسن اغانك ترفیعاً نصبی

اقدجه ادمانلی ولیولی عشیرتندن ایکیشر بلوك تشکیل ایدلمش اولان دردنجی اردوی همایونه منسوب حمیدیه خفیف سواری اون التنجی واللی سکزنجی الایلرینه صکره‌دن علاوه ایدیلان ایکیشردن جمعاً درت بلوك ایچون انتخاب ایدیلان ضابطانك اسامیسی بروجه آتی درج اولنور:

طقوزنجی سواری الاینك اوچنجی بلوکی ملازم اولی فتوتلو عثمان یاشار افندینك عهده‌سنه یوزباشی وکیللکی رتبه‌سی توجیهیله حمیدیه خفیف سواری اون التنجی الایك اوچنجی بلوکنك قوماندانلغنه

یدنجی سواری الاینك برنجی بلوکی ملازم اولی فتوتلو نعیم افندینك عهده‌سنه یوزباشی وکیللکی رتبه‌سی توجیهیله حمیدیه خفیف سواری اون التنجی الاینك دردنجی بلوکنك قوماندانلغنه

یدنجی سواری الاینك اوچنجی بلوکی ملازم اولی فتوتلو ابراهیم حسین افندینك عهده‌سنه یوزباشی وکیللکی رتبه‌سی توجیهیله حمیدیه خفیف سواری اللی سکزنجی الایك اوچنجی بلوکنك قوماندانلغنه

سکزنجی سواری الاینك دردنجی بلوکی ملازم اولی فتوتلو محمد سعید افندینك عهده‌سنه یوزباشی وکیللکی رتبه‌سی توجیهیله حمیدیه خفیف سواری اللی سکزنجی الاینك دردنجی بلوکنك قوماندانلغنه

یکرمنجی سواری الایی کاتبی ثانیسی فتوتلو احمد حمدی افندینك حمیدیه خفیف سواری اللی سکزنجی الاینه الای کاتبی نصبی

بازار — ۸ مارت ۳۱٤

دولتلو عصمتلو نعیمه سلطان حضرتلرینك کتخدالغی علاوهٔ مأموریت اولەرق شهر امانت جلیله‌سی مکتوبجیسی سعادتلو امرالله افندی حضرتلرینه احاله بیورلمشدر.

نشان — خاصه اردوی همایونی ارکان حربیه دائره‌سنك برنجی شعبه‌سنك مدیر معاونی قائممقام عزتلو شاکر بکه حسن خدمتنه مبنی تبدیلاً اوچنجی رتبه‌دن مجیدی

مدالیه — صحیه دائره‌سی ایکنجی شعبه‌سی مدیر معاونلرندن طبیب میرالای عزتلو بهجت بکه حسن وخدمت وغیرتنه مبنی کموش امتیاز مدالیه‌سی احسان بیورلمشدر.

بازار ایرتسی — ۹ مارت ۱۳۱٤

چوروم سنجاغی محاسبه‌جیلکنه ارغنی محاسبه‌جیسی رفعتلو طاهر وارغنی سنجاغی محاسبه‌جیلکنه چوروم سنجاغی محاسبه‌جیسی عزتلو فخری افندیلر تعیین بیورلمش وموی الیهمانك علی الاصول اجرای تحلیفلری محللرینه انبا قلنمشدر.

قدم واهلیتلرینه وامور مأموریتلرینی مقدمانه ایفا ایتمکده اولملرینه مبنی درسعادت بدایت محکمه‌سی ایکنجی جزا دائره‌سی رئیسی عزتلو نشأت بك ایله درسعادت تجارت بحریه محکمه‌سی رئیسی عزتلو قاپرتل افندی‌یه ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف متمایزی ودرسعادت بدایت محکمه‌سی مدعئ عمومی معاونلرندن عزتلو محمد خالد بکه ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی ومحکمهٔ تمییز جزا دائره‌سی ممیزلرندن رفعتلو رشید بکه ودرسعادت بدایت محکمه‌سی مدعئ عمومی معاونلرندن رفعتلو عزیز و ادرنه ولایتی مرکز بدایت محکمه‌سی مدعئ عمومی معاونی رفعتلو صادق بکلرله انقره ولایتی مرکز بدایت محکمه‌سی سرمستنطقی رفعتلو منیب افندی‌یه رتبهٔ ثالثه وولایت مذکوره محکمهٔ استینافیه‌سی مدعئ عمومیلکی کاتبی فتوتلو ابراهیم افندی‌یه رتبهٔ رابعه

امور مأموریتلرینی رویتندانه ایفا ایتمکده اولملرندن ناشی بلغراد سفارت سنیه‌سی ایکنجی کاتبی عزتلو رشاد بکه ناپولی باش شهبندری اوغادس افندی‌یه ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی

وظیفه مأموریتنی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام وغیرتنه مبنی قره حصار شرقی سنجاغی متصرف معاونی رفعتلو نیقولاکی افندی‌یه رتبهٔ ثالثه توجیه بیورلمشدر.

نشان — حشمتلو المانیا ایمپراطوری وپروسیا قرالی حضرتلرینك قرناسندن مشاور خاص دولت موسیو ارنست فون برتوش جنابلرینه ایکنجی رتبه‌دن مجیدی

امور مأموریتلرینی رویتمندانه ایفا ایتمکده اولملرندن ناشی بلغراد سفارت سنیه‌سی باش کاتبی هانری بکه تبدیلاً ایکنجی ونووروسکی شهبندری صدارلدین بکه اوچنجی وسفارت مشار الیها اوچنجی کاتبی وبلغراد شهبندری بلاق ونیش شهبندری مصطفی عاصم بکلره دردنجی رتبه‌لردن مجیدی

سرای همایون ملوکانه حطب انباری کور متعهدی قپودان یانی افندی‌یه تبدیلاً دردنجی رتبه‌دن مجیدی

وظائف مأموریتلرینی حسن ایفاده مشاهد اولان اقدام وغیرتلرینه مبنی آیدین ولایت جلیله‌سنده مستخدم پولیس قومیسرلرندن مصطفی واسماعیل افندیلره تبدیلاً دردنجی وکاظم وسلیمان ومحمد یاور افندیلر ایله ازمیر رژی اداره‌سی قولجی باشیسی چرکس عثمان اغایه بشنجی رتبه‌لردن مجیدی

قدم واهلیتنه مبنی درسعادت استیناف محکمه‌سی حقوق قسمی ضبط کتبه‌سندن حمدی افندی‌یه بشنجی رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

مدالیه — حشمتلو المانیا ایمپراطوری وپروسیا قرالی حضرتلرینك قرناسندن مشاور خاص دولت موسیو ارنست فون برتوش جنابلرینه التون لیاقت مدالیه‌سی

یونان محاربه‌سی اثناسنده هلال احمر جمعیتی طرفندن استیجار اولنان واپورلرله درسعادته نقل ایدیلان مجروحین غزاة عساکر شاهانه‌نك اسباب استراحتلرینك استکمالی امرنده خدمات حسنه‌لری مشاهد اولان اضنه واپوری سواریسی بیکباشی رشدی وسواری معارنی قول اغاسی علی حلمی بکارله ایکنجی قپودان عثمان واوچنجی قپودان خالد وحساب مأموری توفیق افندیلره ومعاونی ملازم ثانی فوأد بکه چرخجی باشی جارید وسردومن راسم افندیلره وبحریه مرکز خسته‌خانه‌سی اطباسندن اوپراتور بیکباشی نوأد بکه وبحریه مرکز خسته‌خانه‌سی جراحلرندن محمد شکری ومحمد فخرالدین وحسین واجزاجیلرندن علمکساندر افندیلره وباب سرعسکری خسته‌خانه‌سی جراحلرندن حسن وموسی کاظم ومحمد امین وتیمارجیلرندن مظفر واوپراتور یوزباشی حسن واجزاجی معاونی فاضل افندیلر ایله علی بکه واجزا موزعی عثمان نوری وخدمه مأموری ملازم حسن انبار امینی معاونی عبدالمطلب وخدمه‌دن صبری افندیلر ایله غاردیان محمد چاوشه یونان محاربه مدالیه‌سی عنایت واحسان بیورلمشدر.

صالی — ۱۰ مارت ۱۳۱٤

التنجی اردوی همایونه منسوب فرق سکزنجی الایك ایکنجی طابوری طبیبی عزتلو حسین افندی‌یه حسن خدمتنه مبنی ترفیعاً رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی توجیه بیورلمشدر.

نشان — مالیه نظارت جلیله‌سی مشاوری عطوفتلو رافاوف بك حضرتلرینه برنجی رتبه‌دن مجیدی

خدمات حسنه رویتکارانه‌سنه مبنی تسالیا اردوی همایوننك اوچنجی فرقه‌سنه منسوب ردیف پرشتنه لواسی قوماندانی میرلوا سعادتلو مصطفی طاهر پاشایه برنجی رتبه‌دن مجیدی

خدمات حسنه‌لرینه مبنی تسالیا اردوی همایوننك اوچنجی فرقه‌سنه منسوب ردیف سنیجه طابوری بیکباشیسی رفعتلو رجب افندی‌یه اوچنجی ومذکور قرجوه طابورینك بیکباشیسی رفعتلو سعید افندی‌یه اوچنجی

حسن خدمت وغیرتلرینه مبنی بشنجی اردوی همایون مقام مشیری یاوری قائممقام عزتلو فارس بك ایله خاصه اردوی همایون ایکنجی نظامیه الاینك دردنجی طابوری بیکباشیسی رفعتلو احمد افندیلره بشنجی رتبه‌دن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر.

مدالیه — لوازمات عمومیه دائره‌سی امرچاووشلرندن صنایع سرچاوشی محمد بن احمده افتخار مدالیه‌سی

مشهود اولان حسن خدمت وغیرتلرینه مبنی خاصه اردوی همایونی برنجی نظامیه الاینك برنجی طابورینك برنجی بلوکنك فضله‌سی سرچاوشی عالیشان واوچنجی اردوی همایون اون طقوزنجی نظامیه الاینك برنجی طابورینك دردنجی بلوکنده اونباشی محموده افتخار مدالیه‌سی عنایت واحسان بیورلمشدر.

تبلیغات رسمیه

ولی نعمت بینمت اعظممز پادشاهمز افندمز حضرتلرینك کریمهٔ سنیهٔ ملوکانه‌لری دولتلو عصمتلو نعیمه سلطان علیة الشان حضرتلریله مابین همایون ملوکانه مشیری دولتلو عثمان پاشا حضرتلرینك مخدومی یاوران حضرت شهریاریدن محمد کمال الدین پاشانك امر مسنون عقدلری بوکون ییلدیز سرای شوکت احتوای عالیسنده یمناً اجرا بیوریله‌جغنك وامثالی وجهله کله‌جك پنجشنبه کونیده سور همایونك اجراسی مقرر بولندیغنك اعلاننه وجناب حق ذات معالیسمات حضرت خلافتپناهی‌یی الی قیام الساعه زینت بخشای اورنك معلای خلافت بیورەرق اشبو عقد امر مسنون ویمنی حق جلیل همایون شاهانه‌لرنده مبارك و مسعود بیورسون دعاسیله تزیین لسان عبودیت قلندیغنك بیاننه ابتدار اولنور.

فی ٥ مارت ۱۳۱٤

***

دولتلو عصمتلو نعیمه سلطان علیة الشان حضرتلرینك یمناً وتبرکاً اجرا بیوریلان ولیمه سور مسعدت موفوری وسیلهٔ میمنه‌سیله دون اخشام هیئت سفرا حضراتنه صورت رسمیه‌ده یلدیز سرای شوکت احتوائنده بر ضیافت سنیه کشیده بیورلمش واشبو ضیافت سنیهٔ حضرت ملوکانه‌ده ذات سامئ صدارتپناهی ومابین همایون ملوکانه مشیری وخارجیه ناظری دولتلو پاشالر حضراتیله بلغارستان قپو کتخداسی وسفارت مستشارلری باش ترجمانلری وآتشه میلترلر ومعیت واپورلری قوماندانلری حاضر بولنمق شرفیله مباهی اولمشلردر.

فی ۹ مارت ۱۳۱٤

***

ممالك محروسهٔ شاهانه‌ده برقاچ سنه‌دن برو ظهور ایدوب بوزده طقسان قدر تلفاتی موجب اولان وبای بقری علت ساریه‌سنك چتالجه‌ده ظهور ایتمسی اوزرینه اوروپادن اعزام اولنان باقتریولوژیخانه مدیری موسیو نیقول طرفندن تلف اولان حیواناتك قانی اوزرنده اجرا اولنان تحریات وتتبعات فنیه نتیجه‌سنده مرض مذکورك میقروبی کشف وخسته‌لکك منع سرایتی بوواسطه ایله تأمین اولنمش وبعونه تعالی یقینده بر اصول تلقیحك دخی موقع تطبیقه وضعی مقرر بولنمش اولدیغی عموم مکاتب عسکریهٔ شاهانه نظارت جلیله‌سنك عرض واشعارندن معلوم عالی بیوریله‌رق موی الیه دوقتور نیقولك بوبابده‌کی تدقیقاتنك توسیعی واقتضا ایدن اقچه‌نك خزینهٔ جلیلهٔ مالیه‌جه اعطاسی خصوصنه ارادهٔ سنیهٔ جناب خلافتپناهی شرف سنوح وصدور بیورلمش واوروپاجه منتسبین فن طرفندن ایدیلان بونجه مساعی وتحریات ثمره‌سز قالدیغی حالده فن وثروت مملکت نقطهٔ نظرنجه اهمیت عظیمه‌سی درکار اولان اشبو مرضك میقروبنی کشف ایتمك خصوصنك باقتریولوژی خانه‌جه حصولی مجرد موفقیت جلیلهٔ حضرت خلافتپناهی آثار واجب التبجیلندن بولنمش اولدیغی جهتله مع التشکر اعلان کیفیته ابتدار قلندی.

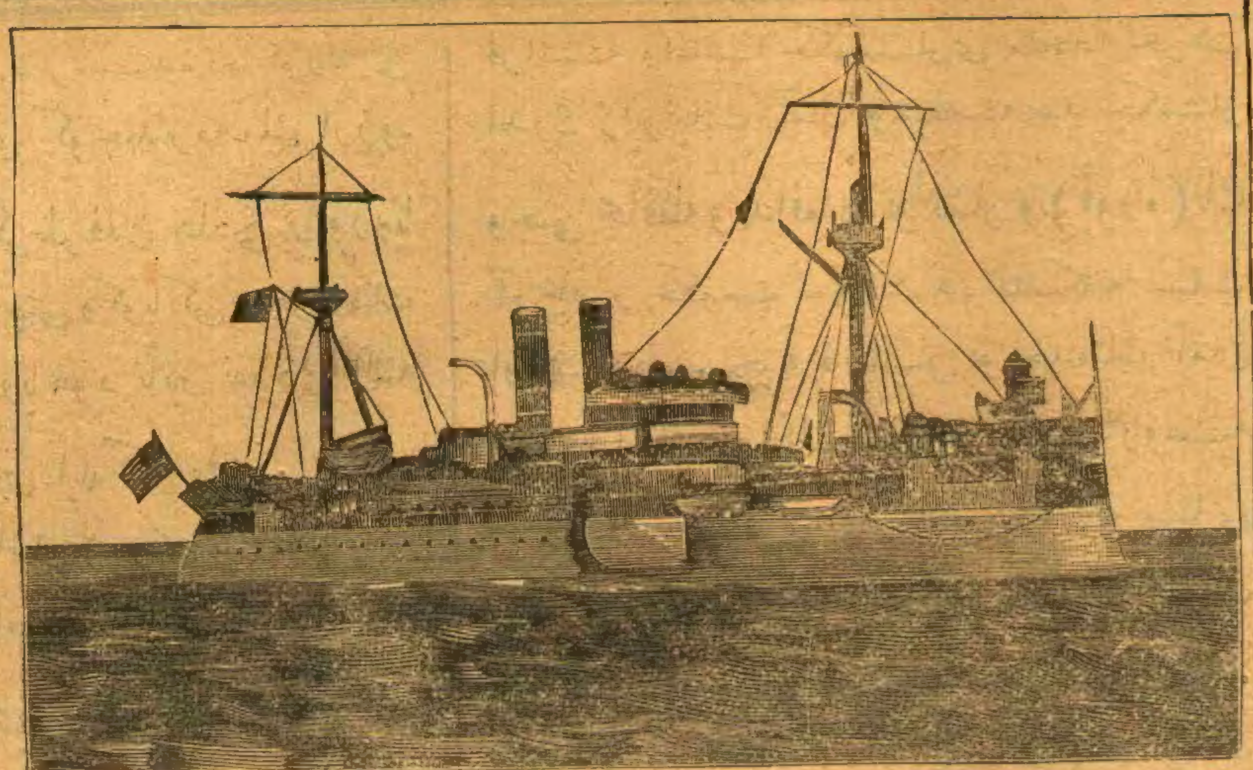

کوباده قضا زده اولان آمریقانك مدن زرهلیسی

جملهٔ سیاسیه

اقصای شرق واقصای غرب

بوکون سیاسیات عالمی الك زیاده اشغال ایدن ایکی مسئله واردر. بری چین اوزرنده اوروپا دولتلرینك توسیع نفوذ خصوصنده بینلرنده حاصل اولان رقابتدن متولد اقصای شرق حادثه‌سی دیکری اسپانیا ایله آمریقا آره‌سنده ظهوره کلن اختلافك بوایکی حکومت آره‌سنده برمحاربه‌یی انتاج ایتمسی اندیشه‌سیدر.

کوبا جزیره‌سنده ظهوره کلن اغتشاش خیلی مدتدنبری دوام ایتمکده وبو اطه‌نك آمریقالیلر طرفندن یداستیلایه کچیرلمسی ارزوایلدیکی میدانه قونلمقده ایدی... آمریقانك کوبا صولرینه وهاوانا لیماننه کوندردیکی — بالاده رسمی مندرج — (ماین) زرهلیسی براشتعال ایله غرق اولنجه آمریقالیلرك اسپانیایه قارشو اغبراری برخصومت درجه‌سنی بولمش وبواشتعالك برقضا دکل، برقصد اثری اولدیغی وسفینه‌نك داخلنده دکل، خارجنده وقوعه کلدیکی اعلان ایدلمش ایدی. تحقیقات قومیسیونلری کوندرلدی. آمریقا واسپانیا طرفندن آیری آیری تدقیقات یاپلدی. برطاقم شایعه‌لر چیقارلدی. اسپانیانك تضمینات ویره‌جکی سویلندی... فقط اسپانیا رجال سیاسیه‌سندن بری «تضمینات ویرمك اسپانیا ایچون بوتهمتی اوستنه آلمقدر. رسماً دوست اولان برحکومتك سفینه‌سنه بویله برتجاوزده بولندیغنی اعتراف ایتمك اسپانیا ایچون کندینی ملل متمدنه دفترندن سیلمکدر.» دیه بونك احتمالی اولمدیغنی اکلاتدی. طرفین محاربه تدارکنه دوام ایدیور. آمریقا دونانماسنی حاضرلیور. سفائن تجاریه‌یی سفائن حربیه شکلنه قویمق ایچون قومیسیونلر تشکیل ایتمش، چالیشیور. حکومات سائره‌ده بوله بیلدیکی سفائن حربیه‌یی صاتون آلیور، آلمغه غیرت ایدیور... دیکر جهتدن اسپانیا بر طورپیدو فیلوسی حاضرلیوب هاوانه‌یه کوندریور. پارس معاهده‌سنی امضالامامش اولمسندن استفاده ایدرك اثنای حربده قورصان کمیلری چیقاره بیله‌جکی امیدینه دوشیور... حیثیت مایه‌سنی هرحالده محافظه‌یه وبویولده محاربه‌یه عازم بولنیور. آمریقالیلرك کوبایی پاره مقابلنده ترك ایتمسی ایچون اسپانیایه قارشو درمیان ایتدکاری فکرلر، تصورلر، تکلیفلرده اسپانیانك غرورینه طوقونیور. تلغرافلر کاه آمریقا رئیس حکومتنك هرحالده بر محاربه‌یی منع ایتمك خصوصنی قصد ایتدیکندن و اسپانیانك حیثیتی محافظه شرطیله طریق ائتلافی التزام ایلدیکندن واختلافك مبدل سکون اوله‌جغندن باحث، کاه (نیورق هرالد) کبی بومسئله‌ده پاطردی‌یی وتشدید اختلافی التزام ایدن غزته‌لرك افاداتنی نقل ایدرك همان همان اسپانیا ایله آمریقا آره‌سنده برمحاربه ظهور ایده‌جکنی مشعر...

بوکون آمریقا ایله اسپانیا آره‌سنده برمحاربه ظهور ایدرسه کوبا وآمریقا صولرنده برمحاربهٔ بحریه صورتنده ظاهر اوله‌جغی تخمین اولنه‌بیلور. اوروپایه قارشو بونك اندیشه‌سی نه‌در، اوروپا سیاساتنده بووقعه نیچون بودرجه اهمیتله کوریلیور؟ اسپانیا وآمریقا آره‌سنده‌کی اختلافاته ومعاملات سیاسیه‌یه دائر نشر اولنان یالان، یاکلش خبرلرك بتون اوروپا بورسه‌لرنده فوق العاده برتأثیر کوستردیکی وآمریقا بورسه‌جیلری ده بومعاملاته بیکانه قالمدیغی بوکون انکار اولنه‌ماز برحالدر. بوندن قطع نظر آمریقا ایله اسپانیا آره‌سنده وقوعه کله‌جك برمحاربه‌ده اوروپا حکومتلری طولاییسیله علاقه‌دار بولنیور، ابتدا انکلتره‌نك برمحاربه‌ده منافع تجاریه اعتباریله برچوق ضرره اوغرایه‌جغی کبی اتخاذ ایده‌جکی مسلك ده شایان دقت اوله‌جقدر. برطرفدن اقصای شرقده آمریقا ایله متحداً حرکت ایتمك استدیکی — آمریقا ایله انکلتره آره‌سنده اوله‌جه

ظهور ایدن اختلاف صره‌سنده ده کورلدیکی اوزره ، آمریقالیلری کوجندیرمه‌مك ارزوسنده بولندیغی کبی دیکر طرفدن هانکی براوروپا دولتنك آمریقایه مغلوبیتنی وکوبا کبی برجزیره‌نك آمریقا یدینه انتقالنی ویاخود تأثیر نفوذی آلتنه دخولنی‌ده نظر بیقیدی ایله کوره‌من .

چونکه آمریقالیلر (مونروئه) قاعده‌سنی یعنی « آمریقا ، آمریقالیلرك اولملیدر » دستورینی برمدتدنبری بر مسلك اتخاذ ایتمش اولوب شاید بومسلکده اوروپا دولتلری طرفندن آمریقانك بر خطوه دها آتمسنه مساعده کوستریله‌جك اولورسه بونك آتیاً انکلتره‌نك منافعنه پك زیاده مغایر کله‌جکنی شبهه‌سز انکلتره حکومتی تفرس ایدر . بوکون (کوبا) نك باشنه کلن حالدن یارین انکلتره‌نك جسیم قنادا مستملکه‌سنی قورتاره‌بیلمك کوچ اوله‌جغی تخمین اولنه‌بیلیر . بوندن بشقه اسپانیانك موجودیت سیاسیه‌سی اوروپا دول معظمه‌سی آره‌سنده محافظه ایدلمك‌ده ضروریدر . سنه‌لردن بری اسپانیا ایله المانیا واوستریا دولتلری آره‌سنده مناسبات ودادیه‌نك دوام ایتمکده اولدیغی والمانیا حکومتنك اسپانیایه طرفدار اولمق مسلکنی اختیار ایلدیکی‌ده خفی دکلدر . بناءً علیه آمریقا ایله اسپانیا آره‌سنده‌کی اختلاف‌ده اوروپا قابینه‌لرینی اشغال ایدن مسائلدن معدوددر .

اقصای غربدن نظرلر اقصای شرقه منعطف اولیور .

∴

اقصای شرق حادثه‌سی‌ده بوکونلرده بشقه بر رنك آلمشدر . بو حادثه‌نك باشلانغجی چین وژاپونیا محاربه‌سی اولوب اخیراً کسب ایتدیکی رنك وصورته سبب‌ده (کیائوچه‌ئو) لیماننك آلمانلر طرفندن اشغالیدر .

چین وژاپونیا محاربه‌سنده غالبیتك ژاپونیالیلر طرفنده قالمسی وبوحقدن غیر محدود برصورتده استفاده ایله چینك بوسبتون ضعفنی انتاج ایده‌جك برصورتده ژاپونیانك حرکت ایتمك استمسی اوته‌دن بری چین کبی واسع ونفوسی کثیر برمملکت اوزرنده امللر بسلمکده وبالخاصه مستعمرات پولتیقه‌سنك ترویجی وتجارتك توسیعی مناسبتیله چین الکاسنده قیمتدار تجارت مخرجلری بولمغی ارزو ایتمکده اولان اوروپا دولتلرینك مداخله‌سنی استلزام ایتمشدر . روسیه، فرانسه والمانیا حکومتلری متحداً حرکت ایدرك ژاپونیانك آمال وسیعه‌سنه سد چکمشلر وچینی محافظه ومدافعه‌ده بولنمشلر و (قوره) نك آیریجه بر حکومت صورتنده تشکلنه سبب اولمشلردر . چینه قارشو بو خدمتك تأمین منفعتنه انتظار ایتمك‌ده لازم ایدی . روسیه حکومتی سیبریا شمندوفر خطنی اکماله ساعی اولدیغی کبی بو خطی (مانچوری) قطعه‌سندن کچیرمك ایچون‌ده چیندن مساعده آلمش ایدی . اخیراً (پورآرتور) و (تالیان‌وان) لیمانلرینك المانیانك (کیائوچه‌ئو) یی اشغال ایتدیکی صورتده یعنی طقسان طقوز سنه مدتله واجاره ایله اشغالنی طلب ایتمشدر وخطی (پورآرتور) ه قدر ایندیرمك استمشدر . چینده برنفوذ مالی صاحبی اولمق اوزره چین استقراضنی ، یعنی چینك ژاپونیایه تأدیه‌سنه مجبور اولدیغی تضمینات حربیه‌یه مقابل عقد ایتمك استدیکی استقراضی انکلتره حکومتی — المانیا ایله برابر — درعهده ایتدکلری‌ده معلومدر . روسیه حکومتی مطالباتنی بوکا استناد ایتدیرمش وتضمینات مقامنده طوتمشدر . فقط روسیه حکومتنك (مانچوری) قطعه‌سنده کسب نفوذ ایتدیکی وبوقطعه حدودنده قوۀ کلیۀ عسکریه بولندیردیغی وشمندوفرلرینی عسکری ضابطانه ونفرات عسکریه‌یه انشا ایتدیردیکی ومطالبنك عدم ترویجی تقدیرنده (مانچوری) یه طوغرو یوروممسی احتمال داخلنده بولندیغی چین حکومتنی دوشوندیرمشدر . پترسبورغه برمأمور مخصوص کوندرمشدر . مذاکرات جریان ایدیور . روسیه مطالباتنك خیز فعله کله‌جکی تخمین اولنیور . انکلتره حکومتنك بوکا قارشو اعتراض ایتدیکی خبرلری تأیید ایتمدی ، انجق انکلتره رجالنك بهمه حال چینده برموقع عسکری الده ایتمك تشبثنده بولنملری شایان وثوق واعتماد کوریلیور . فرانسه حکومتی روسیه‌یه تطبیق حرکت ایده‌رك بر کمور دپوسی و شمندوفرلر امتیازاتی طلب ایتمشدر . استقراض مسئله‌سنده المانیا بانکرلرینك انکلیز سرمایه‌دارانیله حرکت ایتملری اقصای شرقده روسیه ، المانیا وفرانسه‌نك حرکت مشترکه‌سنه خلل ویرمه‌مشدر . المانیا مطبوعاتنك نشریاتی بونی مؤیددر .

دیکر طرفدن ژاپونیا محافظۀ منفعت وحیثیت ایچون فداکارلقدن ، حتی محاربه‌دن قاچنمیه‌جق درجه‌ده ابتدا شدت اظهار ایتدی . فقط شمدی فکرلر اوراده سکونت بولمش کبی کورینیور . مع مافیه تدارکات حربیه‌دن فارغ اولمیور ... آمریقانك بو آره‌ده استفاده‌سنی فوت ایتمیه‌جکی‌ده سویلنیور . حتی آمریقا ژاپونیا وانکلتره آره‌سنده بر اتفاق مثلثدن‌ده بحث اولنیور .

والحاصل اوروپا دولتلریله آمریقا وژاپونیا آره‌سنده اقصای شرق حادثه‌سنده برشدتلی رقابت موجود اولدیغی وقوعات وحادثات اعتباریله غیر منکردر . فقط بر جهتدن چینك مجبوراً مساعداتی ودیکر طرفدن اوروپانك تشدید اختلافدن ایسه ائتلافکارانه حرکتله تأمین منافع خصوصنده تمایلاتی شمدیلك اقصای شرقده بر محاربه احتمالنی کوسترمیور .

عثمان غالب

داخلیه

— مجدد قوای سلطنت ومؤید بنیان خلافت اولان شهریار شهریار اجداد وپادشاه عالی نژاد افندمز حضرتلرینك کریمۀ سنیۀ ملوکانه‌لری دولتلو عصمتلو نعیمه سلطان علیة الشان حضرتلریله مابین همایون جناب ملوکانه مشیری دولتلو غازی عثمان پاشا حضرتلرینك مخدومی یاوران حضرت شهریاریدن محمد کمال الدین پاشانك امر مسنون عقدلری کچن پنجشنبه کونی ییلدیز سرای شوکت احتوای عالیسنده تیمناً اجرا بیورولدیغی سور همایون مسعدت مقرونه دخی تیمناً وتبرکاً بسمله‌کش ابتدار اولنمشدر .

— معارف نظارت جلیله‌سنجه اوچ یوز درت سنۀ رومیه‌سنده تنظیمی مقرر اولان سالنامه‌نك سنین سابقه‌دن زیاده مکمل اولمسنی التزاماً شعبات معارفجه جلوس همایون حضرت پادشاهی یوم مسعدت توأمندن بری ساحه‌آرای حصول اولان ترقیات واصلاحاته دائر بر طاقم معلومات وایضاحات سائره‌نك درجی تصمیم اولنه‌رق بوبابده شعبات مذکوره ایله دیکر لازم کلنلره نظارت مشار الیهادن اوامر مقتضیه ایفا بیورلدیغی استخبارات واقعه‌مزدندر .

— اثنای محاربه‌ده سواحلك وشمندوفر خطوطنك محافظه‌سی مأموریتیله سلانیك وحوالیسنده بولنان عساکر نصرت مآثر شاهانه‌نك دخی عواطف عالمشمول جناب کیتی ستانیدن برقطعه یونان محاربه مدالیه‌سیله تلطیف وتسریزلری تقرر ایلمشدر .

— یکنلرده دخی یازدیغمز وجهله تسهیل نقلیات وانتظام معاملاته مدار اولمق وبوسایه‌ده هم تزیید منافع خزینه‌یه ، هم اهالی وتجارك استفاده‌سنه چالیشلمق اوزره حیدر پاشا اسکله‌سنده برریختیم انشاسی خصوصی اناطولی شاهانه تیمور یوللری اداره‌سی طرفندن استدعا ایدلمش وکیفیت مجلس نافعه‌جه تحت تذکره آلنمشیدی .

بوکره استخبار لندیغنه کوره اخیراً خصوص مذکور حقنده اناطولی شاهانه تیمور یوللری مدیری موسیو هوکین جنابلری دخی حاضر اولدیغی حالده اجرای مذاکرات ایدیله‌رك حیدر پاشا اسکله‌سندن انکلیز قبرستانی غایه‌سنه قدر مجبوری وسلیمیه قشله‌ٔ همایونی قربنه دکین اختیاری برریختیم ومتعدد دوقلر انشاسی وحیدر پاشا قوینك لیمان حالنه وضعی جهتی موافق مصلحت کوریله‌رك اولوجهله مقاوله وشرطنامه‌لری تنظیم قلندیغی کبی ریختیم اوزرنده انشا اولنه‌جق رسومات وسائره‌یه مخصوص دوائر رسمیه‌نك محللری تعیین ایدیله‌رك بونلره متعلق کافۀ اوراق لازمه‌نك جانب باب عالی‌یه تقدیمی مقرر بولنمشدر .

ریختیم ودوقلرك انشاسی وحیدر پاشا قوینك لیمان حالنه وضعی حالنده محسنات کثیره موجود اولوب ازجمله ذخائرك تأمین محافظه‌سی ولدوس هوالرده نقلیاتك تأخراته اوغرامامسی کبی جداً شایان ممنونیت نتایج حصوله کله‌جکی وبالطبع بویوزدن نقلیات اولکی ایله قیاس قبول ایتمیه‌جك درجه‌ده ترقی ایلیه‌رك منافع دولت تزاید ایده‌جکی کبی اهالینك دخی استفاده‌سی اونسبتده آرته‌جغندن ادارۀ مذکوره‌نك شو یولده‌کی تشبثاتی جداً شایان تقدیر احوالدندر .

— دوائر رسمیه ایله اشخاص بیننده تنظیم اولنه‌جق مقاوله نامه‌لرك نظامنامۀ مخصوصی موجبنجه پول رسمنه تابع طوتلملری لزومی شورای دولتجه قرارلاشدیرلمش وتنظیم اولنان مضبطه مقام سامی صدارتپناهی‌یه تقدیم اولنمشدر .

— نوروز سلطانی مناسبتیله بازارایرتسی کونی ایران سفارتخانه‌سنده سفیر کبیر علاء الملك دولتلو میرزا محمود خان حضرتلریله ارکان ومأمورین سفارت بیوك اونیفورمه‌لرینی لابس اولدقلری حالده بررسم قبول اجرا اولنمشدر .

— حکومت سنیه‌یه یونان حکومتنك بورجلی اولدیغی تضمینات حربیه‌نك تأدیه‌سی وامور مالیۀ داخلیه‌سنك تنظیمی ایچون عقد اولنه‌جق استقراضه روسیه ، انکلتره وفرانسه حکومتلری کفالت ایده‌جکنه دائر تنظیم اولنان مقاوله‌نك لایحۀ قانونیه‌سنی بو هفته ایچنده خارجیه ناظری موسیو (هانوتو) لاجل التصدیق مجلس مبعوثانه اعطا ایده‌جکدر .

— طرف اشرف حضرت پادشاهیدن ایران شاهی شهامتلو مظفر الدین شاه حضرتلرینه اهدا بیوریلان مرصع امتیاز نشان فروغ افشان عالیسنی ایصال وتسلیمه مأمور بیوریلان یاوران حضرت شهریاریدن وارکان حربیه میرلوالرندن سعادتلو محمد پاشا ایله یاوران حضرت پادشاهیدن بیکباشی رفعتلو مظهر بك وطهران سفیری عطوفتلو شمس الدین بك افندی حضرتلرینك طهرانه مواصلت ایتدکلری معلومات تلغرافیه‌دندر .

— قرتالدن یقه‌جغه قدر ده‌قویل اصولنده برشمندوفر انشاسی امتیازینی طلب ایتدیکنی یازدیغمز تبعۀ دولت علیه‌دن وتیمور یول مهندسلرندن موسیو فوانك اولبابده‌کی طلبنی حاوی ویرمش اولدیغی استدعا تجارت ونافعه نظارت جلیله‌سنجه مستدعیٔ مومی الیه دخی جلب ایله بالتدقیق محل مذکوره شمندوفر خطی تمدیدی محلك معموریتنی موجب اولدیغندن وخط مذکورك بلا تأمینات انشاسی دخی تعهد اولندیغی کبی طقسان طقوز سنه مدت امتیازك قرق سنه‌یه تنزیلنه ومقاوله وشرطنامه سنجه اجرا قلنان بعض تعدیلاته مستدعینك موافقتی کورلدیکندن امتیاز مذکورك اعطاسنه قرار ویریله‌رك اولبابده تنظیم اولنان اوراق لاجل التدقیق باب عالی جانب سامیسنه عرض وتقدیم قلنمشدر .

— شامدن حلب طریقیله بیره‌جکه قدر انشا اولنه‌جق دمیر یول خطنك اولکی چهارشنبه کونی (سوسیته سیریت) نام بر قومپانیا واسطه‌سیله انشا آتنه بدأ ومباشرت اولندیغی محلی اوراق حوادثنده کورلمشدر .

— (تان) غزته‌سی یونانستان حقنده برمقاله نشر ایدرك استقراض لایحه‌سنك تصدیقی ومختلط قونترولك قبولی خصوصنده بودفعه یونانستانك عقل وتدبیر دائره‌سنده حرکت ایتمسنی تقدیر ایدیور واسکی پولتیقه ایله تدبیر واحتیاط بیلمین اهالینك فکرنجه حرکت ایدن رجالك مسلکی نتیجه‌سی اوله‌رق یونانستانك دوشمش اولدیغی تهلکه‌دن وبحران مالیدن تخلیصی ایچون باش وکیل (زائیمیس) ایله مالیه ناظری (استرایت) ك بیوك برمسئولیت درعهده ایده‌رك مدبرانه حرکت ایتملرینی ستایشده بولنیور .

— ایتالیا قرالنك سنۀ دوریۀ ولادتی اولمق مناسبتیله طرف اشرف حضرت پادشاهیدن تبریکی حاوی برقطعه تلغرافنامه کشیده قلنمشدر .

— جزایر وسواحل عثمانیه‌ده بولنان «غوآنو» تعبیر اولنان قوش کوبره‌سی امتیازینك عهده‌لرینه احاله اولندیغی حالده خزینۀ جلیله‌یه بر رسم مقنن اعطا ایده‌جکلرندن بحثله مصر چارسوسی تجارندن عزتلو حاجی اولیا عارف افندیله دیکرلری طرفندن ایراو وقوعبولان مراجعت اوزرینه کیفیت شورای دولتجه مذاکره اولنه‌رق امتیازی طلب اولنان قوش کوبره‌سنك ممالك محروسۀ شاهانه‌جه درجۀ استفاده وماهیت حقیقیه‌سی معلوم اولمامقله اول باول بورالرینك مالیه نظارت جلیله‌سنجه ممالك اجنبیه‌دن سفارت سنیه واسطه‌سیله استفسار اولنوب النه‌جق جوابلردن صکره امتیاز اعطاسی مسئله‌سنك مذاکره اولنمسنه دائر ویریلن قرار نظارت مشار الیهایه تبلیغ ونظارت مشار الیهاجه دخی سفارات سنیه ایله بالمخابره وارد اولان جوابنامه‌لر اوراق متفرعه‌سیله تکرار شورای دولته حواله اولنمش وشورای دولتجه‌ده کیفیتك برکره‌ده مکتب طبیۀ شاهانه نظارتندن استفسارینه لزوم کورینه‌رك اولبابده‌کی اوراق باتذکره عموم مکاتب عسکریه نظارت جلیله‌سنه ارسال قلنمشدر .

— سوریه ولایت جلیله‌سندن برقاچ عرب آتی اشتراسی ایچون فرانسه حکومتنه حکومت سنیه جانبندن مساعده اعطا بیورلدیغی استخبار قلنمشدر .

— امید برونی طریقیله هندستان یولنی کشت ایدن پورتکیز ملاحلرندن (واسقو دوغاما) نك ایلك سیاحتنك درت یوزنجی سنۀ دوریه‌سی اولمق مناسبتیله لیزبونده اجراسی مقرر اولان شنلکلره حکومت سنیه دخی رسماً پورتکیز حکومتی طرفندن دعوت اولنمشدر .

مواد مختلفه

— شهرمزده بولنمقده اولان سیاحیندن

اون بشی شایان بیوریلان مساعدهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی اوزرینه بکلربکی سرای عالیسنی تماشا ایتمشلردر .

— مصر آثار عتیقه مدیری موسیو (لوره) اخیراً مصر علیاده وقوعبولان سیاحتی اثناسنده (تب) شهری خرابه‌لرنده غایت مهم کشفیاتده بولنمشدر . مومی الیه فراعنهٔ قدیمه‌دن ایکنجی (توتمس) ك قبری ایله بر مردیون برقوریدور ویدی اوطه‌یی حاوی بر دائره بولمش وبواوطه‌لردن ایکیسنده شایان دقت صورتده بوزولمامش برطاقم نقوش موجود ایمش . مذکور تبر سرت طاشدن ' قرمزی بویالی وشمدی‌یه قدر مثلی کورلمه‌مش برشی اولدیغی کبی ینه اواوطه‌ده دیکر ایکی قبرده وار ایمش . بونلر (توتمسك) ك حرمی (آهسات) ایله کریمه‌سی (مونفرت آرون) ك مومیالری اولدیغی ظن اولنیور .

— بلغارستان رئیس نظاری (استوئیلوف) افندینك خسته‌لغی دوام ایتمکده بولندیغندن یرینه (الیون استرات که‌شوف) افندینك تعیین اولنه‌جغی شیوع بولمشدر .

— پرنس قسطنطین طرفندن قلمه النمقده اولان لایحه‌نك بوکره صوك قسمی دخی ختام بولدیغندن یقینده حربیه نظارتنه تقدیم قلنه‌جقدر . بونك دیکر اقسامی ایله برابر نشر اولنوب اولنمیه‌جغی هنوز معلوم دکلدر .

— رأس سنهٔ رومی اولمق مناسبتیله دیون عمومیه مجلس رئیسی قوماندان برژه طرفندن مجلس مذکوره خطاباً ایراد ایدیلن نطقده قوماندان برژه‌سیر ونسان قایارك کیفسزلکندن بحث ایده‌رك ۹۸ — ۱۸۹۷ سنه‌سی حاصلاتنه دائر سرد مطالعات ایتمش ومجلس اداره اعضاسیله دیون عمومیه مأمورینك ممالك شاهانه‌نك اکتساب معموریت ایلمسنه متحداً بذل همت ایلمرندن طولایی جمله‌سنه عرض تشکرات ایلمشدر .

گیدنلر وگلنلر

— وان والیٔ لاحق سعادتلو طاهر پاشا حضرتلری مأموریت جدیده‌سنه متوجهاً شهرمزدن عزیمت ایلمشدر .

— اطنه والیٔ جدیدی سعادتلو بحری پاشا وبصره والیٔ جدیدی سعادتلو انیس پاشا حضراتیله منتفك سنجاغی متصرف جدیدی سعادتلو احمد نوری پاشا حضرتلری محل مأموریتلرینه عزیمت ایتمشلردر .

— ریزه قوماندانی میرلوا سعادتلو عزت پاشا محل مأموریتنه کیتمسدر .

— خسته بولنان زوجه‌سنی کورمك اوزره فرانسه سفیری اصالتلو موسیو قانبون جنابلری شرق سرعت قطاریله پارسه متوجهاً شهرمزدن مفارقت ایتمشدر .

— لونده سفارت سنیه‌سی باش کاتبی عزتلو فدون شهرمزه کلمشدر .

وفیات

— ژاندارمه دائره‌سی خلفاسندن اولوب هنوز اوتوز بش یاشلرنده بولنان شمس الدین بك محل مأموریتنده وفات ایلمشدر .

— مکتب حربیهٔ شاهانه‌ده تعلیم معلمی بیکباشی سامی بك مبتلا اولدیغی علتدن رهایاب اوله‌میه‌رق اناطولی حصارنده ارتحال داربقا ایتمشدر .

استانبول پوسته‌سی

یام بارده بردرلو آیرلمق استه‌میورمش کبی کچن هفته اولانجه شدتیله بردها زیارتمزه کلدکدن صوکره هله مارت طقوزندن بری آچیق هوالره قاووشدق . بو هوالره صحیحاً حسرت قالمش ایدك . شو تحسر تام التی آی امتداد ایدن فصل شتانك زبون غم وقساوتی قالمش بتون استانبول خلقنده اولدیغی ایچون هواده بر آز آثار کشادکی کورنجه ، متشمس سوقاقلر ، زمردین قیرلر درحال تنزهکاران ایله دولیور ؛ هر کس چهره‌سنه ، وجودلرینه عکس ایدن کونش ضیالرینی صانکه درآغوش ایلیور کبی صوك درجه منبسط بولنیور ایدی .

∴ درجهٔ انبساطی حقیقةً کرمی بولان بعض ارباب ذوق وصفانك ، جمعه کونی شمالدن دوغری غایت سرت وصؤوق اوله‌رق اسن روزکاره بیله اهمیت ویرمیه‌رك عربه‌لرینی کاغدخانه‌یه قدر ایندیردکاری تأمین ایدیلیورلر ؛ حالبوکه او کون کاغدخانه تپه‌لرینی بیلمم اما بك اوغلنك یوکسك ابنیه‌لی دار سوقاقلرنده بیله شدتلی پویراز انسانی فنا حالده قاووریپور-ایدی ؛ اونك ایچون بو متانت ذوقپروانه‌یی تقدیر ایتمز ، فقط مؤاخذه‌یه‌ده هیچ حقمز یوقدر ، کیفدن بحث اولنیورمی‌یا ؟

∴ هوالرك ایلك مساعداتنی کوردیکمز بوهفته ظرفنده اصل کیف ، ایکی کیجه اوده‌ئون تیاتروسنده تجلی ایتدی . صداسنك کوزللکی ، فوق العاده‌لکی وتأثیریله آوروپاده حقیقةً تفرد ایتمش اولان مادام « هیراقله دارقله » اوکیجه‌لر بك اوغلی خلقنی‌ده مست شوق وغرام ایلمش ، صداسنی دیکلینلرك حافظه‌لرنده سیلنمز بر خاطره براقه‌رق ایرتسی کون ایتالیانك یولنی طوتوب کیتمش ایدی . واقعا مادام هیراقله رومانیادن کلوب ایتالیایه کیدرکن شهرمزده یالکز برکیجه اجرای آهنك ایده‌جکنی اعلان ایتدیکی حالده کوردیکی فوق العاده خواهش اوزرینه لطفاً برکره‌جك دها امثالسز صداسنی دیکلتمکه راضی اولمش ایدی . برنجی دفعه‌سنده کیدوب دیکله‌یه‌مینلر . تیاترو قپوسنه قدر کیدوب‌ده یربولمدیغی ایچون ، یاخود ورقهٔ اعلانیه اوزرنده قولتق صندالیه‌لرینك بربچق لیره اولدیغنی اوقودیغی ایچون کری دونلر کچن جمعه کیجه‌سی اوده‌ئون تیاتروسنی چوق زماندنبری استانبولده کورولمه‌مش وبلکه‌ده برخیلی زمانلر دها کورولمیه‌جك درجه‌ده فوق العاده برغلبه‌لك ایله دولدیرمش ایدی . صندالیه‌لر برلیره‌دن اشاغی ایتمدیکی حالده تماشاکران صالونی ایله لوجه‌لر ، بر آدم دها استیعاب ایده‌میه‌جك راده‌ده مملو ایدی .

∴ برانتظار واشتیاق وتهییج ایچنده بولنان خلق ، اوتوز کشیلك اورکستره‌نك نغماتی آره‌سنده پرده‌نك یواش یواش آچیله‌رق مادام هیراقله‌یی النده‌کی قدح ایله مشهور « تراویاتا » اوپراسنك ایکنجی پرده‌سنك ضیافت شرقیسنی سویلمکه آماده کورونجه شدتلی برآلقیش ایله خواننده‌یی قارشیلادی . اشته اوکیجه ساعت آلتی‌یه قدر دوام ایدن اکلنجه‌ده اوده‌ئون خلقی بشقه برشیله مشغول اوله‌مدی ... یالکز آلقیشلیور ، دورمیوب آلقیشلیور ، اووجلری آجینجه‌یه قدر ، الدیونلری پیرتیللنجه‌یه قدر ایکی اللرینی بربرینه ووریپوردی ... مادام هیراقله تراویاتانك ایکنجی پرده‌سندن صوکره « رومه ئوژولیه‌ت » ، « ریغولتتو » اوپرالر[ین]دن‌ده برر پارچه اوقودی . صوکره مشهور « آیدا » اوپراسیله « فائوست » ك اك کوزل پارچه‌لرینی سویلدی . هله آیدانك اوچنجی پرده شرقیسنده اوقدر فوق العاده مهارت کوستردی‌که اوطوردیغمز یرلرده بر آن ایچون کندیمزی غائب ایلدك . قوجه ورردینك موزیقه‌سی مادام هیراقله‌نك صدای سحر آمیزیله بتون تیاترو خلقنی غشی ایتمش ایلیدی .. قولاقلریمزی ، دماغمزی ، لطیف ، مهتز لرزان ، ملون بر سحاب شوق ایچنده براق[ان]

[و]انغمات صحیحاً برقادینك ، برمخلوق ذی حیاتك [ص]داسیمی ایدی ، یوقسه بر آهنك سماویمیدی ؟ ...

[ا]واثناده تیاترو صحنه‌سنك سمای منورندن [ب]شاغی منکشه دمتلری یاغمغه باشلادی . [ب]وخارق العاده صنعتکاری آلقشلامق ایچون [ه]ر طرفدن کوندریلن چیچك سپتلرینه بوده [ض]میمه ایدی . صانکه تکمیل تیاترو خلقنی [تأ]ثیر صداسیله آلوب کوتوردیکی برعالم دیکرك [ا]وده باران مزهری ایدی .

∴ ایرتسی کیجه تپه باشی تیاتروسنده [با]لیکسر مصائب زدکانی منفعته اوله‌رق فرانسز [ق]ومدی قومپانیه‌سنك ویردیکی اویون دخی [حق]یقةً مکمل ایدی .. اوکیجه تیاترونك کافهٔ [ح]اصلاتی مستأجرلری اولان پسیهولی برادرلر [ط]رفندن بالیکسر حرکت ارضنده ضرر دیده [او]لان بیچارکانه ترك ایدلمش ولطفاً شهر امینی [سعاد]تلو پاشا حضرتلرینك زیر حمایه‌لرینه آلنمش [اید]ی . تیاتروده بتون موقعلر صاتلمش ، [ص]الونك هر طرفی مکملاً تزیین قلنمش ایدی . [پر]ده آچیلنجه باغچه‌نك بلدیه موزیقه‌سی هیئتی [.]نسق ، قرمزی چیزکیلی منتظم البسه‌سیله [کو]روندی ، حمیدیه مارش عالیسنی متعاقب [...]دنغرن » دن برپارچه چالدیلر ، اوندن صوکره [...]یشلك آثارندن « یوز باشی تیقك حدتی » [...]وانلی قومدی باشلادی ؛ بو اوچ پرده‌لك [ا]ویونده بر کولمکدر دوام ایلدی . غربی [...]وراسی که عالمی کولدیرمکده صوك درجه [...]راز موفقیت ایدن عبدالرزاق افندی بیله [...]وجه‌ده اویونك ترجمه‌سنی یانده کیلردن [...]کله‌یوب متصل کولیور ایدی . بواوچ پرده‌لك [ا]ویونی فرانسه اعاظم شعراسندن « آندره توریه » نك [من]ظوم بر اثری تعقیب ایلدی . ایشته اك زیاده [ا]ویونده مادام داربه‌للینك مهارت صنعتکارانه [ع]لی الخصوص ادبیه‌سنه حیران قالدق . « ژان [...]ری » اسمند ، کی بو منظوم هائله‌یی شعرك [...]لانجه لطافت وتأثیرینی محافظه ایدرك اوینادیلر ، [...]وديلر ؛ حضار بر آز اولکی قهقهه‌لره مقابل [...]زین ولطیف کوز یاشلریله اویونی سیر ایدییور [ای]دی ؛ برحس علوی ایچنده تیاترو صالوندن [چ]یقدق .

∴ شاعرك بو منظوم پارچه‌سندن حاصل [او]لان تأثیر علوی‌یه معادل برحس حاصل ایتمك [ایست]ر ایسه کز مشاهیر رسامان عثمانیدن خلیل [بك] افندینك محصول صنعتی اوله‌رق بك اوغلنده « له دوق » مغازه‌سنده تشهیر اولنمش اولان برقادین رسمنه اورادن کچرکن احالهٔ نظر ایدیکز ... پاستل ایله تصویر ایدلمش اولان بولوحه‌ده خلیل بك افندی صوك درجه انبات هنر واقتدار ایلمشدر ؛ انسان سیر ایتدکجه رسامك قدرتنه حیران قالیور . هله قادینك آلننده‌کی بردمت صاچ اوقدر فوق العاده یاپلمش که تعریف اولنه‌مز ... ذاتاً چوق سوزه نه حاجت ! خلیل بکك بولوحه‌سی پارسده صنایع نفیسه مسابقه‌کاهنده تشهیر ایدیله‌رك مدالیه اخذینه موفق اولمشدر ، رسامنه عرض تبریکات ایدرز .

— کچن هفته رسمی درج اولنان مرحوم دلاور پاشانك ترجمهٔ حالی بروجه آتیدر :

چرکس الاصل اولوب سن صباوتنده تونسه عزیمتله تونس مکتب بحریه‌سنه قید وقبول اولنه‌رق فنون بحریه وعلوم مقتضیهٔ سائره‌نك تحصیلی ایله اللی درت تاریخنده ملازملك رتبه‌سیله مکتبدن نشأت ایدوب تونس فرقهٔ بحریه‌سنده بالاستخدام صره‌سیله میرالایلغه قدر ترفیع رتبه ایدر . (سیواستپول) محاربه‌سی هنکامنده فرقهٔ مذکوره قوماندانلغی ایله درسعادته بالعزیمه ایکی سنه مدت صخوم وحوالیسی بحریه قوماندانلغنده ایفای حسن خدمت ایده‌رك خدمات مشکوره‌سنی بالتقدیر یتمش برتاریخنده رتبهٔ حالیه‌سیله خدمت ابد مدت عثمانیه‌یه قید وقبول اولنور . مؤخراً یتمش بش تاریخنده قره طاغ ساحلی فرقهٔ بحریه‌سی قوماندانلغنه تعیین اولنوب ایکی سنه مدت اول حوالیده ایفای خدمتله درسعادته عودت ایده‌رك جلوس همایون حضرت پادشاهی‌یی متعاقب عهدهٔ استیهاللرینه میرلوالق رتبه‌سی بالتوجیه ینه قره‌طاغ ساحلی قوماندانلغنه تعیین اولنور .

۱۲۹۶ سنه‌سنده لیمان ریاستنه تعیین قلنه‌رق کچن سنه تقاعدلکی اجرا اولنمشیدی .

مطبوعات جدیده

— معرفت رساله‌سی —

تئودوسیا دیبودونه خانم افندینك امتیازی ومحررین عثمانیه‌دن علی مظفر بکك نظارت قلمیه‌سی آلتنده « معرفت » عنوانیله ترکجه وفرانسزجه اوله‌رق فنی وادبی بر رسالهٔ اسبوعیه انتشاره باشلامشدر . فرانسزجه‌دن مترجم آثارك اصللریله برابر پیش نظر قارئینه وضعی وترکجه‌دن فرانسزجه‌یه بعض پارچه‌لر نقلیله لسان وادبیاتمزی مراق ایدن اجانبه آثار ملیه‌مزدن نمونه‌لر ارائه‌سی کبی ودها برچوق فوائدی مستلزم اوله‌جغنده شبهه اولمیان بویله بر مجموعه‌نك شیمدی‌یه قدر نشر اولنمامسی مطبوعاتمزده بربوشلق تشکیل ایدیپوردی . ان شاء الله « معرفت » شونقصانی اکمال ایده‌جکدر .

بویله جدی برخدمت نشریه‌یی درعهده ایتدکلرندن طولایی کرك صاحبهٔ امتیازی ، کرك علی مظفر بك افندی‌یی شایان تبریك وثنا کورور وموفقیتلرینی تمنی ایدرز .

خارجیه

المانیا : المانیا ایمپراطوری ویلهلم حضرتلرینك سیر وتنزه ایچون نوروج ساحلنه عزیمتی یازلمش ایدی . برایندن چکیلن بر تلغرافنامه‌ده اسقوچیا ساحلنه قدر کیده‌جکاری اشعار اولنمقده‌در .

فرانسه : زولا محاکمه‌سی نتایجندن اولمق اوزره دعوی وکیللری هیئتی متر (لوبلوا) یی التی آی مدت اجرای وکالتدن منع ایتمشدر .

— مجلس مبعوثان بودجه‌یی کاملاً قبول ایتمشدر .

— فرانسه طرفندن وقوع بولان امتیازات طلبنه دائر اعطای جواب ایلمك اوزره چین حکومتنه سکز کون مهلت ویرلمشدر .

انکلتره : انکلتره قرالیچه‌سی ویقتوریا حضرتلری انکلتره‌دن حرکتله جنوبی فرانسه‌ده بحرسفید ساحلنده (ویلفرانش) موقعنده‌کی صیفیه‌سنه عزیمت ایتمشدر . فرانسه‌نك شربورغ لیماننه مخصوص (ویقتوریا آلبر) سفینه‌سیله اوغرایه‌رق (ژئرینتی هوز) (اوسبورن) (سیرن) بوطلریله (اوسترلیا) (مرسی) قراوزورلری معیتنده بولنمش ومذکور لیمانده حقلرنده فوق العاده آثار احترام کوسترلمش وکورلدی ایچون دستکاهلر تعطیل ایدلمشدر . مالطه‌دن (استرا) نام انکلیز قروازوری (ویلفرانش) ه کیتمشدر . اوتوز سنه‌دنبری قرالیچه‌نك خدمتنده بولنان (طومسون) نام حدمتکاری دخی ارابه‌لری چکه‌جك اولان